

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

15^E JAARGANG

WOENSDAG 3 SEPTEMBER 1930

No. 766

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.
Algemeen Secretaris: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. N. J. Polak; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welleren Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.
Redacteur-Secretaris: H. M. H. A. van der Valk.

Secretariaat: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening, 8408.

Abonnementprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonnee's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijgeplaatweg.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postcheque- en giro-rekening No. 6729.

2 SEPTEMBER 1930.

In verband met de geldbehoefte voor de maandwisseling, was de vraag naar geld aan het einde dezer week niet onbelangrijk grooter. Aanvankelijk was het aanbod weder overwegend, zoodat de rente voor callgeld nog verder terugliep, er was $\frac{1}{2}$ pCt. geld verkrijgbaar, maar later kromp het aanbod sterk in en Zaterdag werd zelfs tot $2\frac{1}{4}$ pCt. betaald. Ook de prolongatierente kon iets oploopen en noteerde $1\frac{1}{4}$ pCt. Voor wissels bleef echter de rente vrijwel onveranderd; in het midden der week trok de koers iets aan, zoodat ook wel $1\frac{15}{16}$ pCt. betaald werd; maar later kon men toch vrijwel voor $1\frac{1}{2}$ pCt. plaatsing vinden, zij het dan ook dat niet alle posten even grif plaatsing vonden.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een vermeerdering van f 1,3 millioen te zien. De beleeningen vertoonen, blijkbaar als gevolg van de maandwisseling, een stijging van f 31,3 millioen. Het renteloos voorschot aan het Rijk daalde met f 800.000.

De goudvoorraad der Bank bleef vrijwel op dezelfde hoogte. De zilvervoorraad verminderde met f 300.000. De post papier op het buitenland en de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans klommen resp. met f 60.000 en f 5,5 millioen.

De bankbiljetten circulatie blijkt met f 44 millioen te zijn toegenomen. De rekening-courant-saldi daalden

met f 7,1 millioen. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt f 15 millioen minder dan verleden week. Het dekkingspercentage is ruim 48.

* * *

Op de wisselmarkt deed de geldvraag voor den ultimo den koers van het Pond terugloopen. Ook ondervond het den invloed van den vasten Dollarkoers in Londen, die van 4.87 tot op 4.8675 steeg. Het Pond, dat hier de week op 12.08 $\frac{3}{4}$ begon, sloot op 12.08 $\frac{1}{4}$, terwijl de Dollar, die op 2.4818 opende aanvankelijk steeg tot 2.4822, om daarna tot 2.4816 te dalen, waarop een slotnoteering van 2.4822 volgde. Marken liepen met het Pond mede terug en kwamen van 59.28 $\frac{1}{2}$ op 59.25 $\frac{1}{2}$ (Ponden tegen Marken noteerden met een kleine afwijking bijna onveranderd ca. 20.39 $\frac{1}{4}$) Fransche Franken bleven ca. 9.76 $\frac{1}{2}$ (f. tegen frs. 123.75) Belga's konden zich niet handhaven en kwamen van 34.70 $\frac{1}{2}$ op 34.68. De meeste andere wisselkoersen waren eerder flauwer. In dit opzicht moet hier meer speciaal weder de Peseta vermeld worden, die van 27 tot 26.25 terugliep. Over de Zuid-Amerikaansche deviezen weinig goeds. De Argentijnsche Peso liep na het bekend worden van de moeilijkheden aldaar terug van 90 tot ca. 86 $\frac{1}{2}$. Ook de Peruaansche Sol, die toch reeds op een beduidend lager niveau was aangekomen, daalde van 84 tot op ongeveer 80. De Braziliaansche Milreis gaf gedurende de eerste dagen van de week blijk van een flauwe stemming; van 23 $\frac{15}{16}$ kwam de koers op 22 $\frac{1}{2}$; waarop weder, een reactie tot 23 $\frac{1}{4}$ volgde. Yen 1.22 $\frac{1}{2}$; Rupees 89 $\frac{1}{4}$.

Op de termijnmarkt slechts weinig verandering; de slotnoteeringen voor één- resp. driemaands Ponden was $\frac{3}{16}$ — $\frac{1}{2}$ en $\frac{3}{8}$ — $\frac{5}{16}$ c. disagio, voor Dollars 1—2 en 7—9 c. agio, voor Marken 4—3 $\frac{1}{2}$ en 10 $\frac{1}{4}$ —9 $\frac{1}{4}$ c. disagio.

LONDEN, 1 SEPTEMBER 1930.

De algemeene positie van de Londensche geldmarkt onderging verleden week geen verandering van eenige beteekenis.

Met het einde der maand was er, zooals gewoonlijk, een groote omzet, maar van druk op de markt was geen sprake.

Driemaands disconto noteerde $2\frac{1}{32}$ pCt., terwijl geld van Zaterdag tot Maandag verkrijgbaar was tegen $1\frac{1}{2}$ pCt.

Er is zelfs sprake van een verlaging van het bankdisconto, maar alles in aanmerking genomen, lijkt dit zeer onwaarschijnlijk.

Op de buitenlandsche wisselmarkt gaat zeer weinig om.

SYSTEMATISCHE UITVOERING VAN OVERHEIDSWERKEN.

In het nummer van 19. December 1928 van dit weekblad hebben wij een korte beschouwing gewijd aan een plan, dat Hoover als President Elect van de Vereenigde Staten heeft geopperd teneinde de euvelen der conjunctuurgolven in het bedrijfsleven te genezen of althans te verzachten. Hoover betoogde destijds de wenschelijkheid om voor tijden van depressie een plan te maken tot het uitvoeren van groote Overheidswerken, over welker wenschelijkheid geen twijfel bestond, en ten aanzien waarvan het alleen maar de vraag was, *wanneer* men er mee zou beginnen. Waar de uitvoering van Overheidswerk tot dus verre tamelijk onsystematisch placht te geschieden en geenerlei verband gelegd werd met de golvingen van de conjunctuur, daar bepleitte Hoover uitbreiding van Overheidswerk in depressietijden en daartegenover eenige matigheid in hausseperioden met de bedoeling om daardoor meerdere stabiliteit aan het bedrijfsleven te verschaffen en onnoodige werkloosheid in depressieperioden te voorkomen.

Wij hebben er destijds op gewezen, dat dit plan, waarvan de grondslagen overigens niet nieuw zijn en reeds vroeger waren voorgedragen, veel aanbeveling verdient. Men onderscheide het optreden van de Overheid volgens de denkbeelden van Hoover terdege van de werkverschaffing, die de Overheid in tijden van groote werkloosheid in vele landen in praktijk pleegt te brengen. Het gaat hier niet om het totstandbrengen van Overheidswerken, tot welker aanleg men *ad hoc* heeft besloten, en waarvan de productiviteit in economisch opzicht veelal ver te zoeken is, doch om werken, waarvan het menselijkerwijze vaststaat, dat zij er in afzienbaren tijd zullen komen, maar waarvan men alleen het tijdstip van *aanvang* en het *tempo* van uitvoering wil variëren in verband met de conjunctuur. Voert men zulke werken uit in hausseperioden, dan versterkt de Overheid de vraag naar arbeidskracht, welke juist dan in het particuliere bedrijfsleven volop emplooi kan vinden. Wacht zij, totdat er weer eene depressie komt, dan oefent haar optreden een heilzamen stabiliseerenden invloed uit.

Nu was Amerika in 1928 evenmin als andere landen voorbereid op verwezenlijking van Hoover's denkbeeld. Men miste meestal zelfs het noodige feitelijke materiaal om het vraagstuk behoorlijk te kunnen overzien. Thans is echter in laatstbedoelde leemte met betrekking tot de Vereenigde Staten voorzien door de publicatie van een rapport van de Committee on Recent Economic Changes of the President's Conference on Unemployment, welk rapport getiteld is: „Planning and Control of Public Works”. De Commissie is in Juli 1929, dus vóór den grooten omslag, op verzoek van den President met de samenstelling van dit rapport begonnen en heeft het in Juli jl. gepubliceerd, terwijl zij aan haar eigen rapport een uitvoerige studie heeft toegevoegd van den Heer Leo Wolman, medewerker van het National Bureau of Economic Research.

De Commissie erkent in haar rapport den stabiliseerenden invloed, die van systematische uitvoering van Overheidswerken kan uitgaan. Zij wijst er echter uitdrukkelijk op, dat dit slechts één der factoren is, die in depressietijden kunnen medewerken aan het herstel van het verstoorde evenwicht van het economisch leven. Het is goed, dat de Commissie deze opmerking heeft gemaakt. Toen Hoover met zijn plan kwam, juichten velen dit toe als zijnde een panacee tegen alle euvelen der conjunctuur. Wij maakten destijds reeds aanstonds de opmerking, dat deze opvatting zeer overdreven is. Maar iets behoeft nog geen panacee te zijn om niettemin aanvaardbaar te zijn voor de praktijk van het economisch leven. Zoo is het, ook volgens bovengenoemde Commissie, met de verwezenlijking van het plan-Hoover gesteld.

INHOUD.

	Blz.
SYSTEMATISCHE UITVOERING VAN OVERHEIDSWERKEN door Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart	782
Wereldvlooten wereldscheepsbouw door Mr. H. E. Scheffer	784
De groei en de beleggingen van de investment trusts in de Vereenigde Staten door H. M. H. A. van der Valk	786
De eerste Nederlandsche bedrijfstelling door Mr. E. W. van Dam van Isselt	788
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Eerste schatting van de Europeesche suikerproductie door Dr. Gustav Mikusch	788
AANTBEKENINGEN:	
De geldmarkt in Augustus	789
De internationale stikstofindustrie	790
Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprizen in Nederlandsch-Indië	791
Ontvangen boeken	792
MAANDCIJFERS:	
Indexcijfers van Nederlandsche aandelen	792
Conjunctuurgegevens betreffende Duitschland	793
Postchèque- en Girodienst	794
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	794—800
Geldkoersen. Bankstaten. Verkeerswezen.	
Wisselkoersen. Goederenhandel.	

Dat de Overheid door het uitvoeren van publieke werken en door hare bedrijven in Amerika veel invloed heeft op het economisch leven, blijkt wél uit het feit, dat circa 35 tot 40 pCt. van alle „construction work” voor rekening van de Overheid wordt uitgevoerd. In totaal wordt voor dit doel door de Overheid circa 3½ milliard dollar per jaar uitgegeven, terwijl het rechtstreeks werk geeft aan 900.000 personen. In een zich ontwikkelend land, als de Vereenigde Staten, waar men nog niet aan het maximum der bevolking toe is, zit men nimmer verlegen om plannen, die in tijden van depressie geëntameerd zouden kunnen worden. De meeste Overheidsorganen hebben bij voortdurend het gevoel ten achteren te zijn in de uitvoering van openbare werken, en men zou dus zeggen, dat bij goede organisatie een systematische versnelling van het tempo der uitvoering in depressietijden zeer wel mogelijk moet zijn.

De Commissie wijst er echter op, dat tot voor kort de Overheid bij de uitvoering van publieke werken zeer langzaam op de conjunctuur reageerde, hetgeen zijn verklaring vindt in verschillende omstandigheden, die nader in het rapport van den Heer Wolman worden uitgewerkt. Alleen over het loopende jaar is de Commissie wat beter te spreken; het blijkt n.l. dat, waar in het bouwbedrijf over de eerste vier maanden tegenover het vorig jaar een afneming van ruim 27 pCt. te constateeren valt, de „public works and utilities” een toeneming van ruim 30 pCt. vertoonen, waaruit men dus mag afleiden, dat er reeds een begin is gemaakt met het verwezenlijken van de denkbeelden van den President.

De volgende staat, ontleend aan het rapport van den Heer Wolman (blz. 130) geeft van een ander een beeld, doch toont tevens, dat de activiteit van de Overheid nog allerminst voldoende is om in dit eene onderdeel van het economisch leven eene werkelijke stabilisatie te bereiken, want het cijfer van de „total construction” toont per saldo nog eene daling van bijna 17 pCt. Wij herhalen echter, dat dit niet tegen het plan-Hoover mag worden aangevoerd, maar er hoogstens toe mag leiden de dienaangaande gekoesterde verwachtingen niet op al te hoog niveau af te stemmen.

Het rapport van Wolman, door welks publicatie het geheel is uitgedijd tot een boekdeel van 245 bladzijden, bevat tal van bijzonderheden over de wijze, waarop publieke werken in de Vereenigde Staten worden opgezet en gefinancierd. Het werk is van eene al te groote uitvoerigheid en de schrijver is aan een zekere wellust voor cijfers en grafieken ten prooi gevallen, toen hij zijn rapport samenstelde. Niettemin kan het aan allen, die in deze materie belangstellen, ter lezing worden aanbevolen.

De hoofdindruk, dien men uit het rapport krijgt,

Construction contracts awarded in the first four months of 1929 and 1930^a

General Class	First Four Months		Per Cent Increase(+) or Decrease(-)
	1929 (in thousands)	1930 (in thousands)	
Commercial buildings	\$ 322.215	\$ 277.198	- 14,0
Industrial buildings	243.268	184.219	- 24,3
Educational buildings	107.705	110.754	+ 2,8
Hospitals and institutions . .	29.565	65.237	+ 120,7
Public buildings	49.125	43.735	- 11,0
Religious a. memorial build.	28.106	34.043	+ 21,1
Social a. recreational projects	48.909	45.899	- 6,2
Tot. non-residential build	828.893	761.085	- 8,2
Total residential buildings	721.247	366.029	- 49,3
Total buildings	1.550.140	1.127.114	- 27,3
Public works and utilities..	347.750	452.910	+ 30,2
Total construction (\$ 5.000 and up)	1.897.890	1.580.024	- 16,7

Source: F. W. Dodge Corporation, Statistical Division.
a) The data cover 37 states.

is wel deze, dat er op dit gebied ontzaggelijk veel mogelijkheden moeten zijn, maar dat de praktische moeilijkheden eveneens buitengewoon groot zijn. Zoo geeft de schrijver een beeld van de handelwijze der Overheid in New York City en New York State en komt ten aanzien van de eerste onomwonden tot de volgende conclusie, die z.i. niet slechts voor dit ééne geval, maar ook voor andere staten geldt: „In New York City, as elsewhere in this country, the striking characteristic of public works procedure is the lack of the machinery for deliberate, forward planning, except possibly in the construction of subway and water supply systems” (blz. 20; zie ook blz. 23).

Dit heeft weder verschillende oorzaken. In de eerste plaats zijn de Amerikaansche steden eenigszins uit de kracht gegroeid. Men overziet er de zaken niet meer in voldoende mate. Tal van min of meer autonome organen werken er naast elkander. Het meest typische voorbeeld daarvan is natuurlijk Chicago, dat er de wrange vruchten van heeft geplukt, maar ook elders is een naast elkander en tegen elkander inwerken van verschillende organen van een en dezelfde publiekrechtelijke corporatie niets vreemds.

In de tweede plaats hebben ook in de Vereenigde Staten lang niet alle organen eenzelfde tempo van werken. Wat bij den eenen dienst binnen het jaar kant en klaar is, duurt soms meerdere jaren bij een anderen dienst.

Ook financiële bezwaren hebben zich voorgedaan. De meeste Staten zijn gebonden aan eene limiet bij het aangaan van leeningen. Dat is op zich zelf zeer wenschelijk. Zoo zijn bv. de steden en landschappen in New York State gebonden aan eene limiet voor hare schulden van 10 pCt. van de belastbare waarde van den grond, met eenige belangrijke uitzonderingen voor New York City. Nu is in perioden van vrij snelle ontwikkeling deze limiet dikwijls een bezwaar gebleken voor spoedige uitvoering van Overheidswerken, die ook in de Vereenigde Staten in toeneemende mate uit leeningen worden gefinancierd.

Tenslotte stuit een werkelijk doelmatig „planning” van Overheidswerk in de Vereenigde Staten af op het feit, dat degenen, die erover te beslissen hebben, er de betekenis niet van inzien. Natuurlijk laat men reparatiewerk bij voorkeur verrichten in het slappe seizoen, aangezien dat goedkoopert uitkomt en het belang voor de arbeidsmarkt er hier wel erg dik oplicht. Maar het leggen van verband met de conjunctuur gebeurt niet. Integendeel, er is veelal zelfs een neiging om juist in haussetijden met de uitvoering van groote werken te beginnen en op die wijze geheel tegen den draad in te gaan, en wel om de eenvoudige reden, dat dan de stemming van de vertegenwoordigende organen optimistisch is en de benodigde geldleeningen grif gevoteerd worden, hetgeen men in een flinke depressie niet zou durven doen, terwijl de uit-

voerende organen, die allen het gevoel hebben ietwat achter te zijn met de uitvoering van dringende werkzaamheden, iedere gelegenheid aangrijpen om een deel van hun programma door te drijven en daarbij maling hebben aan de conjunctuur. Het Department of Commerce heeft over de beoordeeling van het probleem eens eene enquête ingesteld en Wolman (blz. 160-1) deelt enkele antwoorden mede, die hij als typeerend voor de huidige mentaliteit beschouwt en die wij hier curiositeitshalve laten volgen.

„. . . . Most of our improvements are started by public demand, which looks with impatience on any delay in the prosecution of the work, once the initiatory steps have been taken and the funds provided. For this reason any cyclical control of this construction is impracticable.”

„New construction depends on bond issues which are usually voted during boom periods. Work is done after bond issue. Repair and maintenance work must be done during summer vacations. If it can be done in slack season, that time is chosen.”

„We build and repair as needed. We think any other reason unbusinesslike. We do not believe it would be more than a drop in the bucket in solving unemployment conditions.”

„We repair and construct buildings only when such work is necessary, and without consideration of business depression.”

„There is a natural reaction favorable to acceleration during prosperous times.”

„There is a tendency on the part of the public to refuse approval of building projects in time of depression and to approve them in time of prosperity. On all building projects requiring bond issues, it has been necessary to have a favorable vote of the electors. As a consequence of this, the best time for construction of public buildings, that is, during depression when men need work, is the time when an issue of the sort would be defeated.”

„I find a tendency to postpone new construction and repairs because of hard times. I think this is a mistaken policy for work that must be done. The reluctance is due to an unwillingness to raise the tax rate.”

„Frankly, depression or boom has not entered into our building plans.”

Het blijkt dus wel voldoende, dat er op het stuk van de conjunctuurpolitiek der Overheid aan gene zijde van den Oceaan nog heel wat propaganda te voeren valt, voordat ieder voldoende van de betekenis van het vraagstuk zal zijn doordrongen.

Het werk van de Committee on Recent Economic Changes en het rapport van Wolman kunnen in dit opzicht veel goed doen. Wolman zelf komt evenals het Committee tot de conclusie, dat het met eenigen goeden wil onder de huidige omstandigheden bereikbaar moet worden geacht om in depressietijden versnelde uitvoering aan Overheidswerken te geven. De boven geciteerde cijfers toonen, dat men in deze richting reeds bezig is. Tegenover zulk een versnelde uitvoering in malaisetijd moet dan echter een langzamer tempo in hausseperioden staan. Dat zal van de Overheid een zekere mate van zelfbeheersching vorderen, waartoe intensieve propaganda almede zeer gewenscht zal zijn. Wolman meent, dat er van deze terughoudendheid in haussetijden wel niet veel zal komen en loopt over dit punt wel een beetje vluchtig heen. Blijkbaar heeft hij gedacht: het is thans malaise, laat mij aanbevelen, wat nu noodig is, en laat mij niet teveel wijzen op datgene, wat de mannen van de praktijk der overheidswerken als de keerzijde zullen beschouwen. Naar ons gevoelen is dat echter niet de juiste houding.

Tenslotte nog eene opmerking. In het slothoofdstuk van Wolman's rapport wordt naast het denkbeeld van Hoover ook besproken het bekende plan van Lloyd George en de Engelsche liberalen om door het uitvoeren van Overheidswerken, die onder andere omstandigheden niet gemaakt zouden zijn, een stimulans aan het gedeprimeerde bedrijfsleven te geven, waardoor dit laatste weder tot grotere activiteit zal worden gebracht. O.i. is het bedenkelijk om dit plan met de Hoover'sche conjunctuurpolitiek tezamen in één rapport te behandelen en ze daardoor min of meer op één lijn te gaan stellen. Er is belangrijk ver-

schil tusschen een conjunctuurpolitiek, die zich bepaalt tot het varieeren van het tempo van uitvoering van publieke werken, en eene politiek à la Lloyd George, waarbij men een aantal groote werken onderneemt, die men anders niet of in afzienbaren tijd nog niet zou hebben gemaakt. Deze laatste politiek, waarover vermoedelijk in de naaste toekomst nog veel te doen zal zijn, moet met scepsis worden begroet, hetgeen men niet kan zeggen van het plan-Hoover, hoe ver dat dan ook nog van volledige verwezenlijking verwijderd moge zijn.

G. M. V. S.

WERELDVLOOT EN WERELDSCHEEPSBOUW.

Over het materiaal van geen ander bedrijf zijn zoo volledige gegevens beschikbaar als van de scheepvaart. De wijd vertakte en aloude organisatie van Lloyd's Register met haar eerbiedwaardige, vanaf het jaar 1760 dateerende traditie, verschaft in de op regelde tijden verschijnende uitgaven gegevens over alle schepen ter wereld boven 100 ton. Behalve naam en tonnemaat vindt men in een oogopslag bijeen naam van eigenaar en scheepsbouwer, jaar van bouw, haven van registratie, afmetingen en aanduidingen aangaande materiaal, constructie, machines en classificatie. Zijn deze gegevens van onschatbare waarde voor de dagelijksche practijk, de in overzichtelijken vorm bijeengebrachte documentatie geeft ook een algemeen inzicht in den omvang en samenstelling van de wereldvloot en den nieuwen aanbouw.

Uit de naar gewoonte in den zomer gepubliceerde jaarcijfers, welke bijgewerkt zijn tot den toestand op 30 Juni 1930 blijkt dat thans de wereldvloot 32.713 schepen omvat met een totalen inhoud van 69.607.644 Bruto Register Ton, verdeeld als volgt:

	Stoom- schepen	Motor- schepen	Zeil- schepen	Totaal
	B.R.T.	B.R.T.	B.R.T.	B.R.T.
Britsche Rijk....	20.648.422	2.461.688	271.504	23.381.614
Ver. Staten (zeeschepen) ..	10.113.052	631.640	742.637	11.487.329
" (grootte meren)	2.424.949	32.620	100.910	2.558.479
Japan	3.910.613	406.191		4.316.804
Duitschland	3.615.149	583.947	30.139	4.229.235
Noorwegen.....	2.373.165	1.290.072	5.052	3.668.289
Frankrijk	3.323.680	146.911	60.288	3.530.879
Italië	2.750.555	511.367	69.304	3.331.226
Nederland	2.526.028	552.972	7.315	3.086.315
Zweden	1.116.702	477.611	29.625	1.623.938
Griekenland	1.385.092	5.870		1.390.899
Spanje	1.078.719	128.374	24.644	1.231.737
Denemarken	718.130	353.391	16.485	1.088.006
Brazilië	486.801	56.812	15.164	558.777
België	489.476	56.526	7.035	553.037
Sovjet-Rusland ..	388.262	140.833	3.001	532.096
Overige landen ..	2.578.672	259.512	200.737	3.038.984
Totaal	59.927.467	8.096.337	1.583.840	69.607.644

De totaalcijfers over verschillende jaren geven de volgende vergelijking:

Jaar	Stoom- en motorschepen	Zeilschepen	Totaal	Vermeer- dering
1896 ..	17.737.825	7.855.361	25.593.186	—
1900 ..	22.369.358	6.588.000	28.957.358	3.364.172
1905 ..	29.963.392	6.034.788	35.998.180	7.040.822
1910 ..	37.290.695	4.621.825	41.912.520	5.914.340
1914 ..	45.403.877	3.685.675	49.089.552	7.177.032
1919 ..	47.897.407	3.021.866	50.919.273	1.829.721
1920 ..	53.904.688	3.409.377	57.314.065	6.394.792
1925 ..	62.380.376	2.261.042	64.641.418	7.327.353
1926 ..	62.671.937	2.112.433	64.784.370	0.142.952
1927 ..	63.267.302	1.925.608	65.192.910	0.408.540
1928 ..	65.159.413	1.795.246	66.954.659	1.761.749
1929 ..	66.407.393	1.666.919	68.074.312	1.119.653
1930 ..	68.023.804	1.583.840	69.607.644	1.533.332

Duidelijk spreekt uit deze cijfers de ontwikkeling der wereldvloot sinds 1896; het jaar waarin voor het eerst het materiaal aldus gerangschikt werd gepubli-

ceerd. Belangrijke vermeerdering had plaats tusschen 1900 en 1905 en tusschen 1910 en 1914. Na het einde van den oorlog is de vermeerdering in één jaar tijds van 1919 op 1920: 6.394.792 B.R.T., een recordcijfer. Deze hooge cijfers houden nog een tijd lang aan, de vermeerdering tusschen 1920 en 1925 bedraagt 7.327.353 B.R.T., die tusschen 1925 en 1930 daalt echter tot 4.966.226 B.R.T. De verbetering van de vrachtenmarkt in de periode 1926/1927 weerspiegelt zich in de vermeerderde tonnage van de volgende jaren. De vermeerdering van het afgevoeren jaar vertoont nog geen lager cijfer dan het voorafgaande jaar, integendeel; de gevolgen der huidige depressie komen voorloopig nog slechts tot uiting in de cijfers van den nieuwen aanbouw, waarop wij straks nader ingaan.

De grootste toeneming gedurende de periode Juni 1929—Juni 1930 had plaats in Noorwegen. (443.796 B.R.T.), Groot Britannië en Ierland (272.113 B.R.T.), Frankrijk (152.216 B.R.T.) en Nederland (147.248 B.R.T.). Slechts de vloot der Ver. Staten is verminderd, namel. met 436.214 B.R.T. tengevolge van de slooping op groote schaal van verouderde tonnage.

Vergelijkt men de ontwikkeling gedurende een gelijk aantal jaren, dan blijkt, dat de wereldvloot in de 16 jaren tusschen 1898 en 1914 is toegenomen met 22.546.192 B.R.T. of 84 pCt. van de tonnage van 1898 en in de jaren tusschen 1914 en 1930 met 20.518.092 B.R.T. of 41 pCt. van de tonnage van 1914.

Neemt men 5-jarige perioden dan is de vermeerdering tusschen 1909 en 1914: 7.641.727 B.R.T. of 18 pCt., tusschen 1925 en 1930: 4.966.226 B.R.T. of 7 pCt.

De vermeerdering der stoom- en motortonnage in de verschillende landen blijkt uit het volgende staatje. (Zie blz. 785, bovenaan).

Uit dit staatje is de rol die de voornaamste zeevarende landen in de wereldscheepvaart vervullen, af te lezen. Het aandeel van de Engelsche zeemacht neemt in verhouding voortdurend af, van 51.5 pCt. in 1900 tot 29.8 pCt. in 1930. Opmerkelijk is de snelle groei der Amerikaansche vloot na den oorlog. De Duitsche vloot, die bij het einde van den oorlog vrijwel geheel verdwenen was, is snel gegroeid, maar heeft nog niet het cijfer van vóór den oorlog weten te bereiken. Zeer belangrijk zijn na den oorlog de vloeten toegenomen van Japan (152 pCt. sinds 1914); Italië (128 pCt. sinds 1914) en Nederland (109 pCt. sinds 1914).

Behalve de tonnemaat is voor een beoordeeling van de beteekenis van het aandeel der verschillende landen van belang de ouderdom en de samenstelling der vloot. De scheepsbouwtechniek heeft na den oorlog een geweldige vlucht genomen en de sinds 1920 gebouwde schepen hebben dus — afgezien van het betere materiaal, waaruit zij vervaardigd zijn — een hogere technische waarde.

Van den ouderdom der stoom- en motorschepen geeft het volgende staatje een beeld:

	Minder dan 5 jaar		5—10 jaar		25 jaar en ouder	
	B.R.T.	%	B.R.T.	%	B.R.T.	%
Gr.-Britt. en Ierland	4.581.614	22,5	4.950.083	24,4	1.615.051	7,9
Ver. Staten (zeeschepen)	441.176	4,1	1.516.376	14,2	678.304	6,4
Japan	498.273	11,5	574.021	13,3	929.794	21,5
Duitschl.	939.379	22,3	1.551.988	37	561.980	13,4
Frankrijk	428.495	12,3	951.868	27,4	441.838	12,7
Noorwegen.	1.107.174	30,2	659.661	18	479.663	13,1
Italië	500.013	15,3	615.057	18,9	950.514	29,1
Nederland .	736.344	23,9	812.089	26,4	136.389	4,4
Totaal we- reldvloot	11.221.912	16,5	13.529.041	19,8	10.832.979	15,9

Het grootste percentage nieuwe schepen heeft dus Noorwegen (30.2 pCt.), daarop volgt Nederland (23.9

Toeneming der voornaamste nationale vloten (alleen stoom- en motorschepen)

	1900		1914		1920		1925		1929		1930	
	B.R.T.	% wereldvloot	B.R.T.	% wereldvloot	B.R.T.	% wereldvloot	B.R.T.	% wereldvloot	B.R.T.	% wereldvloot	B.R.T.	% wereldvloot
Gr. Brittannië en Ierland Ver. Staten (zeeschepen) ..	11.513.759	51,5	18.892.089	41,6	18.110.653	33,4	19.304.670	30,9	20.046.270	30,2	20.321.920	29,8
Japan	878.564	3,9	2.026.908	4,5	12.406.123	23	11.931.562	19,1	11.036.240	16,6	10.645.730	15,6
Duitschland	488.187	2,2	1.708.386	3,8	2.995.878	5,6	3.919.807	6,2	4.186.652	6,3	4.316.804	6,3
Noorwegen	2.159.919	9,7	5.134.720	11,3	419.438	0,8	3.006.270	4,8	4.057.657	6,1	4.199.096	6,1
Frankrijk	764.683	3,4	1.957.353	4,3	1.979.560	3,7	2.618.445	4,1	3.217.795	4,8	3.663.237	5,3
Italië	1.052.193	4,7	1.922.286	4,2	2.963.229	5,5	3.319.645	5,3	3.302.684	5	3.470.591	5,1
Nederland	540.349	2,4	1.430.475	3,2	2.118.429	3,9	2.930.836	4,8	3.125.327	4,8	3.261.922	4,8
	467.209	2,1	1.471.710	3,2	1.773.392	3,3	2.587.789	4,1	2.932.420	4,4	3.079.000	4,5

pCt.) en vervolgens Groot-Britannië (22.5 pCt.).

Wat de grootte der schepen betreft, ruim de helft van alle schepen hebben minder dan 1000 B.R.T. inhoud. Er bestaan thans 93 schepen met een inhoud tusschen 15.000 en 20.000 B.R.T. (waaronder 8 Nederlandsche), 40 schepen tusschen 20 en 25.000 ton (waaronder 1 Nederlandsch), 7 schepen tusschen 25 en 30.000 ton (waaronder 1 Nederlandsch) en 16 schepen van meer dan 30.000 ton.

Het aantal motorschepen neemt in verhouding tot de stoomschepen voortdurend, toe, zooals hieronder blijkt:

Motorschepen.

	1925		1928	1929	1930	
	B.R.T.	%			B.R.T.	%
Gr.-Britt. en Ierland Ver. Staten (zeeschepen)	733.734	3,7	1.520.826	1.906.306	2.246.166	11,1
Japan	215.961	1,6	438.424	509.928	600.453	4,7
Duitschl.	41.376	1,—	135.187	206.240	385.097	8,9
Frankrijk	233.612	7,7	433.707	543.145	537.261	12,7
Noorwegen	34.824	1,—	47.191	62.414	139.186	4,1
Italië	324.567	12,3	736.088	953.068	1.279.847	35,2
Nederland .	124.901	4,2	386.632	453.681	494.709	15,1
	124.262	4,8	296.115	368.048	534.373	17,3

De totale motortonnage bedraagt 11.6 pCt. van de wereldvloot. Nederland gaat dit gemiddelde dus te boven en heeft thans van de 8 landen na Noorwegen het hoogste percentage, daarbij Duitschland, dat in 1925 na Noorwegen volgde, inhalend. Het percentage motorschepen in de Nederlandsche vloot bedroeg 4.8 pCt. in 1925; 10.5 pCt. in 1928; 12.5 pCt. in 1929 en 17.3 pCt. in 1930.

In totaal bestaat thans 50.748.180 B.R.T. der wereldvloot uit stoomschepen voortbewogen door zuigermachines, 9.146.590 B.R.T. uit turbineschepen en 7.816.519 B.R.T. uit motorschepen. 3904 schepen met een inhoud van 19.857.788 B.R.T. zijn ingericht voor het stoken van olie.

Van bijzonder belang zijn de gegevens aangaande tankschepen, omdat deze een aanmerkelijk deel van de jaarlijksche vermeerdering vormen. De ontwikkeling van deze tonnage is als volgt:

Tankschepen (stoom- en motorschepen) van minstens 1000 ton in B.R.T.:

1914....	1.478.988	1925....	5.384.290
1919....	2.929.113	1926....	5.598.198
1920....	3.354.314	1927....	5.847.080
1921....	4.418.688	1928....	6.544.263
1922....	5.062.699	1929....	6.987.922
1923....	5.203.601	1930....	7.506.368
1924....	5.243.238		

De Ver. Staten hebben de grootste tankvloot (32 pCt.), daarop volgen Gr.-Britannië met 28 pCt., Noorwegen met 14 pCt., Italië met 4 pCt. en Nederland met 3.5 pCt.

Een juister beeld van de economische beteekenis der verschillende nationale vloten, voor zoover zij aan het algemeen vervoer van passagiers en goederen deelnemen, verkrijgt men door buiten beschouwing te laten de schepen beneden 5000 ton, de schepen ouder

dan 25 jaar (met uitzondering van enkele schepen, die nog een zeer behoorlijke snelheid hebben), de tankschepen en de houten schepen. Men komt dan ongeveer tot de volgende vergelijking:

	Grootte tonnage in het algemeen zeevervoer in B. R. T.	Percentage van het wereldtotaal
Gr. Brittannië en Ierland	10.439.753	38.47
Ver. Staten.....	5.372.806	19.80
Duitschland	2.151.162	7.93
Japan	1.739.031	6.41
Nederland	1.731.881	6.38
Frankrijk	1.587.905	5.85
Italië	1.492.391	5.50
Noorwegen.....	515.496	1.90
Andere landen	2.105.770	7.76
Wereldtotaal	27.136.195	100.00

De rangorde der landen is in deze staat geheel anders dan hierboven. Duitschland heeft de derde plaats van Japan overgenomen; Noorwegen is van de vijfde naar de achtste plaats gedaald; Nederland daarentegen is boven Frankrijk, Italië en Noorwegen gestegen. Het percentage van Gr.-Britannië is eveneens gestegen.

Sinds het einde van den oorlog is het percentage van de tonnage, welke jaarlijks verloren gaat, gedaald. Dit bedroeg in 1929 slechts 0.81 pCt. van de wereldvloot; het hoogste percentage heeft Griekenland (3.01 pCt.), daarop volgen Japan (1.60 pCt.) en Spanje (1.48 pCt.); Nederland had in 1929 het laagste cijfer (0.09 pCt.).

In het algemeen blijkt uit alle cijfers de gunstige positie van de Nederlandsche koopvaardijvloot. Zij neemt de 8e plaats in onder de totale wereldvloot, de 5e plaats onder de z.g. „qualiteits”tonnage, de 2e plaats wat betreft het percentage aan schepen minder dan 5 jaar oud en eveneens de 2e plaats wat betreft het percentage aan motorschepen.

* * *

Tenslotte nog eenige mededeelingen over den scheepsbouw. Ondanks het algemeen erkend feit, dat er teveel aanbod van tonnage is en de voorhanden scheepsruimte verre de behoefte te boven gaat — hetgeen de hoofdoorzaak van den ongunstigen toestand der scheepvaart is — werd in 1929 meer nieuwe tonnage te water gelaten dan sinds 1921 het geval was geweest, nl. 2.793.210 B.R.T.

De cijfers van den nieuwen aanbouw vertoonen het volgende beeld:

	In aanbouw	Te water gelaten
1e kwartaal 1929	2.837.812 B.R.T.	504.434 B.R.T.
2e „ 1929	2.838.225 „	714.765 „
3e „ 1929	2.817.339 „	715.372 „
4e „ 1929	3.110.880 „	843.118 „
1e „ 1930	3.265.929 „	652.883 „
2e „ 1930	3.057.735 „	886.876 „

Van de thans op stapel staande tonnage wordt 1.117.479 B.R.T. gevormd door stoomschepen en 1.918.916 B.R.T. door motorschepen; dit laatste type overheerscht dus. Een stijgend gedeelte van den nieuwen aanbouw (thans 37 pCt.) bestaat uit tankschepen:

4e kwartaal 1929:	627.756 B.R.T.
1e kwartaal 1930:	886.884 B.R.T.
2e kwartaal 1930:	1.110.056 B.R.T.

De tankvaart is vrijwel de eenige, die nog onder vrij gunstige omstandigheden wordt uitgeoefend; de cijfers spreken in dit opzicht wel zeer duidelijk.

De scheepsbouw is thans als volgt over de verschillende landen verdeeld:

			% van het wereldtotaal
Gr. Britannië...	311 schepen,	1.392.063 B.R.T.	45,5
Ver. Staten....	55 "	238.163 "	7,7
Duitsland ..	70 "	237.468 "	7,7
Nederland	37 "	187.445 "	6,1
Frankrijk	23 "	186.960 "	6,1
Rusland	48 "	156.621 "	5,1
Italië	28 "	143.075 "	4,6
Zweden	26 "	126.980 "	4,1
Japan	17 "	121.007 "	3,9
Denemarken ..	29 "	115.991 "	3,7

De in Nederland onder handen scheepsruimte bestaat uit 28 motorschepen met 173.237 B.R.T. en 9 stoomschepen met 14.208 B.R.T. Hiertoe behooren 10 tankschepen met 46.900 B.R.T.

De ernstige depressie van den laatsten tijd komt duidelijk tot uiting in de cijfers betreffende de nieuw op stapel gezette tonnage:

	B.R.T.	B.R.T.
4e kwartaal 1929....	976.504, waarvan in Nederland	42.680
1e " 1930....	856.801 " " "	15.254
2e " 1930....	580.891 " " "	24.500

H. E. SCHEFFER.

DE GROEI EN DE BELEGGINGEN VAN DE INVESTMENT TRUSTS IN DE VEREENIGDE STATEN.

Het afgelopen jaar zal in de annalen van de Amerikaanse financiële geschiedenis ongetwijfeld een bijzondere betekenis krijgen, niet alleen wegens de groote beurscrisis, die in den herfst heeft plaatsgevonden, maar ook door de enorme ontwikkeling van de investment trusts. Dat een dergelijk verschijnsel zich nog eens op zoo groote schaal zal herhalen, is niet zeer waarschijnlijk te achten. In één enkel jaar hebben de Vereenigde Staten zich op dit gebied een positie veroverd, die wel nooit door andere landen zal worden geëvenaard. Doch al hebben de Vereenigde Staten door deze ontwikkeling kwantitatief Groot-Brittannië overvleugeld¹⁾ — tot vóór enkele jaren het eenige land, waar de investment trust-gedachte op eenigszins groote schaal toepassing vond — kwalitatief staan zij toch nog verre bij dit land ten achter, hetgeen echter niet te verwonderen is. Bijna de geheele Amerikaanse investment trust-beweging is in de boomperiode van de laatste drie jaren ontstaan²⁾, terwijl in de maanden vóór de beurscrisis de emissies van deze instellingen een hoogte bereikten, zooals nog nimmer was waargenomen³⁾. Door de ongekende groote welvaart, het ongeëvenaarde optimisme en de propaganda voor de belegging in aandelen, viel de investment trust-gedachte in vruchtbare aarde.

¹⁾ Het kapitaal van de Amerikaanse investment trusts bedraagt ongeveer \$ 4 miljard en dat van de Britsche investment trusts ongeveer £ 200 miljoen.

²⁾ Aan het rapport van den heer Meehan, dat hieronder nog ter sprake komt is het volgende omtrent het tijdstip van de oprichting der investment trusts in de Ver. Staten ontleend:

Opgericht	Aantal Inv. Trusts	Opgericht	Aantal Inv. Trusts
Vóór 1920	6	1926	15
1920	1	1927	58
1921	—	1928	64
1922	1	1929	97
1923	1	1930 (tot 31 Mei)	7
1924	8		
1925	12	Totaal....	270

Onder deze 270 instellingen bevinden zich 40 z.g. „fixed” investment trusts.

³⁾ Wij laten hier het vraagstuk van den invloed van de investment trusts op het koersverloop onbesproken. Toch valt het niet te ontkennen, dat de oprichting van vele nieuwe instellingen tot de hausse heeft bijgedragen.

Het publiek, dat zich niet voldoende realiseerde, welke vraagstukken hiermede samenhangen, liet zich alleen reeds door de gedachte van aandelen en risicoverdeeling verblinden. Dat onder deze omstandigheden de emissies van bijna alle instellingen gretig werden opgenomen, spreekt vanzelf. Maar de beurscrisis maakte meedoogenloos een einde aan de illusie van voortdurende kapitaal-appreciatie, terwijl de gevolgen in de jaarresultaten tot uiting zijn gekomen¹⁾.

De voornaamste oorzaken van de mislukking van vele Amerikaanse investment trusts zijn gelegen in haar politiek om vrijwel uitsluitend in aandelen te beleggen, wat voor jonge instellingen vrij gevaarlijk is, en verder in het tijdstip van oprichting, nl. in het jaar van de beurscrisis, waardoor de meeste instellingen geen of slechts zeer geringe reserves hadden kunnen vormen.

Over den omvang van de emissies van de Amerikaanse investment trusts gedurende de laatste 4 jaren, geven onderstaande cijfers een beeld, waarbij wij, om de geschetste ontwikkeling in 1929 nog duidelijker te doen uitkomen, het percentage vermelden ten opzichte van het totaal bedrag der in de Vereenigde Staten uitgegeven aandelen en obligaties²⁾.

In miljoenen dollars.

Jaar	Aandelen	Obligaties	Totaal	Tot. bedrag d. emissies i.d. V. Staten	in pCt.
1929	2.105	117	2.222	8.649	26
1928	687	100	787	6.080	13
1927	89	86	175	5.391	3
1926	56	15	71	4.357	2

Hoewel de resultaten van de investment trusts in de Vereenigde Staten in het algemeen zeer ongunstig zijn, moet men hierbij niet uit het oog verliezen, dat de balansopstelling plaats heeft gevonden op een tijdstip, waarop de beurs op een zeer laag peil stond.

Dit blijkt uit het rapport, dat de vorige maand door den heer Meehan, statisticus van het State Bureau of Securities, op verzoek van den Attorney-General of New-York over de positie van 270 Amerikaanse investment trusts is uitgebracht. Uit dit onderzoek is gebleken, dat 199 instellingen per 31 December winsten hadden gemaakt ten bedrage van \$ 275.435.447, terwijl op hetzelfde tijdstip door 25 instellingen verliezen waren geleden ten bedrage van \$ 10.047.609.

Voor een goed inzicht in den financiële toestand van de Amerikaanse investment trusts hebben de cijfers betreffende de waarde van de effectenportefeuille echter veel meer betekenis dan een opgave van de winsten en verliezen. Volgens hetzelfde rapport maakten 43 instellingen (per 31 December) melding van een waardevermeerdering van haar portefeuille ten opzichte van den kostprijs van \$ 190.204.928. Anderzijds rapporteerden 170 instellingen een waardevermindering van \$ 451.880.990. Per saldo bedroeg dus op het eind van het vorige jaar de vermindering van de boekwaarde \$ 261.676.062.

De positie van deze 213 instellingen was per 31 Maart aanzienlijk verbeterd. Op dat tijdstip boekten 97 instellingen een waardevermindering van \$ 118.205.043; daarentegen 115 instellingen een waardevermeerdering van \$ 492.837.686, zoodat dus per saldo de boekwaarde t.o.v. den kostprijs met \$ 374.632.643 was gestegen.

Intusschen is het algemeen indexcijfer van Amerikaanse aandelen weer aanzienlijk gedaald, zoodat men veilig kan aannemen, dat ook de waarde van de

¹⁾ Zie hierover het interessante artikel van den heer B. H. A. Meijerink in E.-S. B. van 2 April jl.

²⁾ Deze cijfers zijn ontleend aan „The Commercial & Financial Chronicle”, welke de emissies van deze instellingen vermeldt onder het hoofd „Inv. trusts, trading, holding etc”. Dientengevolge is het niet mogelijk om na te gaan, hoe groot de emissies van de investment trusts waren. Maar als tendens hebben deze cijfers dan toch eenige waarde.

effectenportefeuille van de Amerikaanse investment trusts sedert 31 Maart is verminderd.

In dit verband zijn de cijfers, welke dit rapport betreffende de kasgelden geeft, ook niet zonder betekenis. Deze bedroegen op 31 Dec. 9.8 pCt. van de totale middelen, terwijl op 31 Maart dit percentage 8.3 was. Hieruit blijkt, dat in dien tijd voor een grooter bedrag aan effecten is gekocht dan verkocht.

Interessant zijn intusschen ook nog de cijfers betreffende het kapitaal van de verschillende instellingen, welke wij eveneens in dit rapport aantreffen en welke als volgt luiden:

	Totale middelen	Aantal instellingen
Tot \$	1.000.000	37
Van \$	1.000.001—\$ 5.000.000	56
"	5.000.001— 10.000.000	35
"	10.000.001— 20.000.000	46
"	20.000.001— 40.000.000	21
"	40.000.001— 75.000.000	19
"	75.000.001— 100.000.000	3
"	100.000.001— 200.000.000	8
"	200.000.001— 300.000.000	2
		227

De kleinste instelling bezit slechts activa ten bedrage van een paar duizend dollars, terwijl de grootste investment trust over middelen van meer dan \$ 250 miljoen beschikt.

* * *

Al is dan de positie van vele investment trusts in de Vereenigde Staten op het oogenblik verre van rooskleurig, toch is niet te verwachten, dat aan deze beweging een eind is gekomen. Afgezien van het feit, dat de tegenwoordige depressie voor nieuw opgerichte of op te richten investment trusts een goede gelegenheid vormt om van gunstige kansen te profiteren, vooral waar het bijna zeker is, dat de Vereenigde Staten zich sneller zullen herstellen dan Europa, zijn de groote kapitaalexport en de onzekere toestand in andere landen mede factoren, die het oprichten van deze instellingen zullen beïnvloeden.

Uit de cijfers over de eerste helft van dit jaar, vergeleken met die van vroegere periodes, blijkt, dat de activiteit op dit gebied niet tot stilstand is gekomen, al blijft zij bij die van 1919 en 1928 ten achter¹⁾.

In miljoenen dollars.

Eerste halfjaar	Aandeelen	Obligaties	Totaal	Tot. bedrag d. emissies i/d. V. Staten	in pCt.
1930	73	76	149	3.666	4
1929	835	93	928	4.699	20
1928	202	81	283	2.968	10
1927	48	52	100	2.826	4
1926	38	13	51	2.522	2

Hoe het ook zij, de Amerikaanse investment trusts hebben, nog in de kinderschoenen staande, met de beursdébacle een goede leerschool doorgemaakt. Het is te verwachten, dat zij haar voordeel hiermede zullen doen en haar organisatie en haar beleggingspolitiek zullen herzien. Om het vertrouwen van het publiek te herwinnen zijn sommige instellingen reeds tot publicatie van haar portefeuilles overgegaan, maar op dit gebied blijft er nog veel te verbeteren. Bovendien heeft deze crisis aangetoond, dat uitsluitende of overwegende belegging in aandelen niet steeds de juiste politiek is vooral, indien nog geen voldoende reserves zijn gevormd, om aan groote verliezen het hoofd te bieden. De Britsche investment trusts gaan op dit punt voorzichtiger te werk en kunnen daardoor verliezen op een deel van haar portefeuilles gemakkelijker dragen. Ook het vormen van reserves uit koerswinsten in plaats van deze als dividend uit te keeren, zal de kracht van de Amerikaanse investment trusts moeten verhogen. In voorzichtige banen geleid, en bij betrouw-

¹⁾ Zie de noot bij de eerste tabel.

bare leiding kunnen deze instellingen een nuttige functie in het effectenverkeer vervullen.

* * *

Een van de kenmerken van de investment trusts in de Vereenigde Staten is, dat de geografische risicoverdeeling niet zoo ver is doorgevoerd als bij de Britsche instellingen. Daarentegen treft men veel geografisch gespecialiseerde instellingen aan, dat zijn instellingen, die zich in haar beleggingspolitiek specialiseeren op bepaalde werelddelen, op bepaalde groepen van landen of slechts op één land. Tijdens de stabilisatie van verschillende Europeesche valuta's vestigden de Amerikaanse financiers de aandacht van het publiek op de winstmogelijkheden door belegging in goede, niet te New-York genoteerde, Europeesche fondsen. Op deze wijze is o.a. het ontstaan te danken van de German Credit and Investment Co., (beleggingen in Duitschland en Centraal-Europa), en andere instellingen. Zoo bedraagt volgens schattingen het totaal bedrag der Amerikaanse beleggingen in België op het oogenblik tusschen \$ 50 en 60 miljoen¹⁾. Ook het bedrag van de in Duitschland geïnvesteerde Amerikaanse kapitalen, moet zeer aanzienlijk zijn. Maar in Europeesche landen, wier valuta stabiel is gebleven, is eveneens het Amerikaanse kapitaal door middel van investment trusts doorgedrongen. Wij behoeven slechts te wijzen op de Allied International Investing Corporation, in 1927 opgericht, die belangrijke posten effecten van Zweedsche maatschappijen bezit. Ook in Zwitserland heeft het Amerikaanse kapitaal zich bij electriciteits- en andere ondernemingen geïnteresseerd.²⁾

* * *

Tenslotte is ons eigen land evenmin aan de belangstelling van de Amerikaanse financiers ontsnapt. Weliswaar bestaan er geen instellingen, die zich uitsluitend voor belegging in Nederland interesseeren, maar het is dan toch een feit, dat verschillende Nederlandsche fondsen zich in de portefeuilles van Amerikaanse investment trusts bevinden. Over den omvang van deze beleggingen zijn geen gegevens bekend, maar uit de laatste uitgave van Keane's³⁾ hebben wij de beleggingen in Nederlandsche fondsen nagegaan van die Amerikaanse instellingen, welke haar effectenportefeuille gespecificeerd opgeven. Hierbij treffen wij het volgende aan⁴⁾: Amsterdamse Bank (2), Deli-Batavia Mij. (1), Deli-Mij. (1), Handelsmij. „Nederland" (1), H.V.A. (2), Kuchenmeister Accoustiek (1), Margarine Unie (6), Neder-

¹⁾ Zie: R. J. Lemoine, The Banking system of Belgium in het verzamelwerk „Foreign Banking Systems" samengesteld door H. Parker Willis and B. H. Beckhart (Sir Isaac Pitman and Sons, Ltd., Londen).

²⁾ In Zweden en Zwitserland bezitten de Amerikaanse financiers groote belangen door middel van Holding Companies en Financieringsmaatschappijen. Zoo is bijv. de Swedish American Investment Corporation in 1925 door Zweedsche en Amerikaanse financiers opgericht om belangrijke posten effecten van Zweedsche maatschappijen op te nemen, geen eigenlijke investment trust.

³⁾ Keane's Manual of Investment Trusts. The 1930 Edition (Financial Publishing Company, Boston, Prijs \$ 25). Deze handleiding geeft uitvoerige gegevens over 608 investment trusts met een kapitaal van meer dan \$ 3 miljard. Van de 220 instellingen, die haar effectenportefeuille publiceeren zijn 92 in het bezit van aandelen American Telephone and Telegraph. Andere favorieten zijn Consolidated Gas of New-York, New-York Central, Standard Oil of New-Jersey, Union Carbide en Carbon, General Electric, Pennsylvania and United States Steel.

De nauwe relaties van de Amerikaanse banken met de investment trusts blijken uit het feit, dat 495 banken bestuurders hebben, die eveneens aan een investment trust verbonden zijn. In een enkel geval hadden de bestuurders van een bank zitting in den raad van commissarissen van niet minder dan 15 investment trusts.

⁴⁾ Het cijfer tusschen haakjes geeft het aantal investment trusts aan, dat de betreffende fondsen in portefeuille heeft.

landsche Handel Mij. (1), Nederlandsche Scheepvaart (2), Philips. (4), Gemeente Rotterdam (2), Koninklijke Petroleum Mij. (18), Senembah Maatschappij (1) en Tabak Mij. Arendsburg (1).

De instelling, die de meeste Nederlandsche fondsen in portefeuille heeft (per 28 Febr. 1930) is de Standard Investment Corp¹⁾, die in 1927 is opgericht, en zich vooral op beleggingen in Europeesche landen specialiseert. Onder haar Nederlandsche beleggingen troffen wij voornamelijk Indische fondsen aan, want naast de Amsterdamsche Bank (f 70.000), bevinden zich in haar portefeuille de aandelen van de volgende maatschappijen: Deli Mij. (f 27.000), Deli-Batavia Mij. (f 32.000), H.V.A. (f 18.000), Ned. Handel Mij. (f 64.000), Senembah Mij. (f 25.000) en Tabak Mij. Arendsburg (f 19.000).

Opmerkelijk is o.a. de belegging in Nederland van de Reliance Management Corporation, in Jan. 1929 opgericht, die zich uitstrekt tot de drie voornaamste industrieën (Koninklijke, Marg. Unie, Philips).

Uit deze voorbeelden, die alleen betrekking hebben op instellingen, die haar effectenportefeuille gespecificeerd opgeven, mag men wel concluderen, dat door de oprichting van investment trusts eveneens de Amerikaansche belangstelling voor Nederlandsche fondsen is gestegen, wat anderzijds natuurlijk ook is toe te schrijven aan het feit, dat de aandelen van enkele belangrijke Nederlandsche ondernemingen op internationale beurzen worden genoteerd.

H. M. H. A. VAN DER VALK.

DE EERSTE NEDERLANDSCHE BEDRIJFSTELLING.

Mr. E. W. van Dam van Isselt te 's-Gravenhage schrijft ons:

De bedrijfstelling komt er dus! Beide takken der Volksvertegenwoordiging hebben het ontwerp aangenomen zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming. De wet is afgekondigd als die van 31 Juli 1930 in Stbl. No. 348.

Blijkens het Verslag van de Tweede Kamer zouden een aantal leden zelfs gaarne gezien hebben, dat de bedrijfstelling ruimer was opgezet en zulks niet alleen voor de industriële bedrijven, maar ook voor den land- en tuinbouw. De wensch werd uitgesproken, dat bij een volgende telling, of bij de productie-statistiek gegevens zouden worden verzameld over de geïnvesteerde kapitalen, de gebruikte werktuigen en gereedschappen en de bedrijfsuitkomsten. In de Eerste Kamer schijnt daarentegen minder voor het verzamelen van deze gegevens gevoeld te worden, omdat dan de vrijheid der bedrijfsleiders om al dan niet mededeelingen te doen ten aanzien van hunne bedrijven, welke niet voor openbaarheid geschikt geacht kunnen worden, te veel aan banden zou worden gelegd. Doel van de statistiek zou nimmer mogen zijn het verkrijgen van een fotografisch beeld van elke onderneming op zich zelf. Hiertegen kan men evenwel opmerken, dat onze Statistische Dienst er juist steeds naar streeft, de opgaven van de afzonderlijke ondernemingen samen te vatten, te doen opgaan in één geheel. De Regeering heeft intusschen toegezegd het advies van de Centrale Commissie voor de Statistiek over bovenbedoelde kwestie te zullen innemen.

Er mag dus thans een ernstig beroep gedaan worden op alle bedrijfshoofden. Herhaaldelijk is geklaagd over gebrek aan gegevens. Wel nu, thans doet zich de gelegenheid voor om deze te krijgen. Dit is evenwel slechts mogelijk, wanneer ieder wiens medewerking noodig is, deze ook zoo goed mogelijk verleent. Men doe dit niet alleen omdat de wet het voorschijft, en er straf staat op de nalatigheid of het doen van on-

¹⁾ De Standard Investment Co. is een van de weinige instellingen, die niet alleen haar portefeuille gespecificeerd opgeeft, maar daarbij ook nog het bedrag vermeldt, waarmede zij zich bij de verschillende ondernemingen heeft geïnteresseerd.

juiste opgave, maar men verstrekke de gevraagde gegevens met zorg en naar beste weten, in het volle besef, dat deze moeten dienen voor samenstelling van een hoogst nuttige statistiek: een statistiek, die, zooals algemeen erkend wordt, noodzakelijk is voor een juist inzicht in het Nederlandsche bedrijfsleven, waarbij de welvaart van het geheele volk betrokken is.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. EERSTE SCHATTING VAN DE EUROPEESCHE SUIKERPRODUCTIE.

Dr. Gustav Mikusch te Weenen schrijft ons.

Oewel het natuurlijk op een zoo vroeg tijdstip nog niet mogelijk is, een juiste schatting van de toekomstige bietsuikerproductie van Europa (1930—1931) te geven, heb ik toch, vertrouwend op de gunstige ervaringen, die ik tot dusverre met mijn Augustusschattingen heb gehad, ook ditmaal geprobeerd, den tegenwoordigen stand van de bieten in de diverse landen en deelen van landen in den vorm van een schatting van de met dezen stand overeenkomende toekomstige productie vast te stellen.

Indien het weer zich verder voor de bieten zoo gunstig laat aanzien zooals het bijna overal in de laatste weken in Europa het geval was, dan zou het evenals in de jaren 1928/29 kunnen geschieden, dat de schatting bij het resultaat van de campagne aanzienlijk ten achter blijft. Aan den anderen kant is het natuurlijk niet uitgesloten, dat de oogst vertraagd wordt door een vroegtijdig begin van herfstregens of van vorst, zoodat de bieten daarvan schade ondervinden.

Dientengevolge moet steeds met de mogelijkheden rekening worden gehouden, dat de schatting in den loop van den tijd diverse correcties ondergaat. Bij de productieschatting is ook een nieuwe schatting van de te bouwen oppervlakte gevoegd, die voor Europa zonder Sovjet-Unie van de April-schatting slechts met 46.000 H.A. verschilt.

Schatting van de met bieten bebouwde oppervlakte (1930) en de productie van bietsuiker (1929/30) in Europa.

	Met bieten bebouwde oppervlakte in 1000 H.A.			Prod. v. bietsuiker in 1000 m. tonnen ruwsuikerwaarde.	
	Aug-schatt. 1930	April-schatt. 1930	in 1929	Aug-schatt. 1930/31	Prod. in 1929/30
Duitschland	459	460	433	2.150	1.980
Dantzig	8	8	7	40	29
Tsjecho-Slowakije ..	236	235	227	1.080	1.035
Oostenrijk	33	33	30	130	120
Hongarije	67	73	73	200	247
Frankrijk	250	275	243	950	915
België	56	60	57	275	252
Nederland	57	62	55	280	265
Polen	196	220	242	700	917
Denemarken	32	32	30	160	134
Zweden	36	35	27	150	121
Italië	111	111	116	430	435
Spanje	92	90	88	280	248
Joego-Slavië	52	50	61	110	132
Roemenië	44	44	36	100	82
Bulgarije	22	20	21	48	40
Zwitserland	1	1	1	7	7
Groot-Brittannië ..	141	130	93	450	307
Iersche Vrijstaat ..	5	5	5	24	21
Finland	1	1	1	3	3
Letland	3	3	2	7	4
Turkije (Europ.) ..	5	5	3	10	5
Europa zonder Sovjet-Unie	1.907	1.953	1.851	7.584	7.299
Sovjet-Unie ¹⁾	1.044	1.000	784	2.200	921
Europa (totaal) ..	2.951	2.953	2.635	9.784	8.220
Europa zonder Sovjet-Unie 1930/31 in vergelijking met 1929/30			Bebouwde oppervlakte + 3.03		Suikerproductie + 3.90
Europa (totaal) 1930/31 in vergelijking met 1929/30			+ 11.99		+ 19.03

¹⁾ Ambtelijke schatting.

Betreffende de Sovjet-Unie valt op te merken, dat zij een aparte plaats bij de schatting inneemt, doordat de verhoudingen in dit land aan den statisticus een zelfstandige beoordeeling van den stand van de bieten en van de oogst-vooruitzichten onmogelijk maken. Er blijft niets anders over, dan voor de Sovjet-Unie ambtelijke schattingen te gebruiken, die echter van elkaar, al naar gelang van de plaats, vanwaar zij komen, niet zelden afwijken.

Wanneer bij een schatting voor de aangegeven cijfers in het geheel geen verantwoording op zich genomen kan worden dan geldt dit in het bijzonder voor de Sovjet-Unie, waarbij de statisticus zich tot het openen van de laatst bekende ambtelijke schattingscijfers moet bepalen.

AANTEKENINGEN.

De geldmarkt in Augustus.

De internationale geldruimte heeft in de afgelopen maand in onverminderde mate aangehouden, hetgeen tot uiting gekomen is in vrijwel onveranderde geldkoersen. Er is nog steeds een overgroot geldaanbod, waartegenover weinig wisselmateriaal ter beschikking staat. Beurs, nijverheid en handel ondernemen weinig en hebben geringe geldbehoeften. De prijs van verschillende producten is den laatsten tijd nog verder gedaald. Onder dergelijke omstandigheden is het niet te verwonderen dat de beschikbare middelen zich bij banken en elders ophoopen.

Van een opleving van het bedrijfsleven, waarvan in de eerste plaats de vraag naar gelden moet uitgaan, was noch in ons land, noch in het buitenland sprake, zoodat de creditvraag van deze zijde zeer gering bleef. Alleen het reisseizoen bracht enige vraag, hetgeen echter niet tot uiting kwam in de geldkoersen.

Het lijkt niet waarschijnlijk, dat in de eerstvolgende maanden, wanneer de oogstfinanciering van betekenis wordt, de geldkoersen veel zullen veranderen. Het is te verwachten, dat nu geld in New-York zeer goedkoop blijft, een groot deel van den oogst door de Ver. Staten zelf gefinancierd zal worden. Het disconto is daar vrijwel onveranderd $1\frac{1}{2}$ —2 pCt. tegen bijvoorbeeld in Londen plm. $1\frac{1}{16}$ pCt.; Amsterdam is om en nabij 1½ pCt.

Dat het particulier disconto in New-York door de oogstfinanciering sterk zal worden beïnvloed is niet waarschijnlijk. De industrie heeft hier afnemende geldbehoeften. De beurs blijft flauw en vraagt ook weinig geld, terwijl een aanzienlijke verbetering ook daar voorloopig niet te verwachten is. Door den afzet van met steun van regeering en banken ter prijsstabilisatie opgeslagen producten, komen weder groote hoeveelheden middelen vrij.

Men heeft wel gemeend uit de goudafvloeiingen naar Canada en Frankrijk te mogen afleiden, dat een zekere geldschaarschte zou moeten volgen. Ook dit laatste is echter niet waarschijnlijk, daar de uitgevoerde hoeveelheid daarvoor zeker nog te gering is. Niettegenstaande de sterke goudonttrekkingen is de Amerikaansche goudvoorraad thans nog ca. \$100 miljoen grooter dan op het einde van 1929. In een overzicht, samengesteld door de New-Yorksche firma Dominick & Dominick wordt medegedeeld, dat men in de Ver. Staten aanneemt, dat een goudafvloeiing van twee à drie honderd miljoen dollar kan plaats alvorens van een merkbare wijziging in de structuur van het credietsysteem sprake behoeft te zijn. Waarschijnlijk zou een veel grooter bedrag geëxporteerd kunnen worden, daar in het eerste halfjaar van 1928 een gouduitvoer van \$600 miljoen moest plaats vinden, voordat de geldkoersen aantrokken.

Weliswaar worden in September nieuwe goudaankopen voor Fransche rekening verwacht, doch daartegenover staan nog altijd de invoeren uit Zuid-Amerika en Oost-Azië. Ook heeft de Federal Reserve Board verklaard *het creditvolumen met een half mil-*

liard dollar te zullen uitbreiden, teneinde de geldmarkt ruim te houden.

Het lijkt onder deze omstandigheden dus geenszins gewaagd om voor New-York een blijvende geldruimte te „voorspellen”. De in den herfst veelal plaats hebbende verhooging van het officieel disconto (dat $\frac{1}{2}$ tot $\frac{3}{8}$ pCt. boven het marktdisconto ligt) zal dit jaar dan ook wel achterwege blijven.

In Londen staan de zaken niet veel anders. De banken beschikken over groote middelen, hetgeen een sterke vraag naar kortlopend papier medebrengt. De schaarschte van wisselmateriaal wordt nog versterkt door de politiek van de schatkist, welke nu en dan een grooter bedrag aflost dan opnieuw uitgeeft. De sterke vraag van de zijde der Londensche banken, gecombineerd met vraag van het vasteland, houdt de discontokoersen laag en wel om en nabij $2\frac{1}{16}$ pCt. Bij een officieel disconto van 3 pCt. is dus de marge heel groot. Vandaar dat de mogelijkheid van een discontoverlaging weder ter sprake is gekomen. De weekstaten van de Bank of England vertoonen een verbetering van de positie dezer instelling. De goudvoorraad nam in de afgelopen maand met enige miljoenen pond sterling toe, de „reserve” verbeterde met enige procenten. Uit Australië worden nog verscheidene goudzendingen verwacht, terwijl de kans op goudonttrekkingen geringer schijnt te worden.

Met het oog op hetgeen wij boven schreven over de waarschijnlijkheid van een sterkere oogstfinanciering door de Ver. Staten, is het duidelijk, dat de druk op het Pond dit jaar eerst geruimen tijd later gevoeld zal worden en wel van omstreeks midden November tot het eind van het jaar, dus de periode, waarin de graan- en andere wissels vervallen. Het is echter de vraag of de Bank of England over zal gaan tot een discontoverlaging, daar door de mogelijke stijging van den Dollar ook de Franc misschien weder boven het gouduitvoerpunt zal komen. De koers van het Pond is vrij labiel, van een vaste tendens is geen sprake. Bovendien moet men niet vergeten, dat de goudwinst der Bank of England grotendeels was te danken aan Australische goudzendingen en geenszins aan een vasten pondenkoers. Het grootste deel van het Kaapsche goud, zoo niet rechtstreeks naar Indië verkocht, vond in de afgelopen maand zijn weg naar het buitenland. Trouwens dat het Pond een steuntje noodig had, is gebleken uit de mededeeling van Quesnay. Tot steun van den pondenkoers werd namelijk een aanzienlijk bedrag Treasury Bills aangekocht door de B.I.B.

Wij hebben reeds herhaaldelijk gewezen op de Fransche geldmarktverhoudingen: op de passieve houding van de Banque de France inzake de goudtoevoeren, op de wenschelijkheid van buitenlandsche investeringen, enz. Van wijziging in deze bekende verhoudingen is nog weinig te bespeuren. Uit den weekstaat van 22 Aug. blijkt, dat de goudvoorraad tegenover de voorafgaande week wederom toegenomen is en wel met ruim Frs. 240. miljoen.

In de geldruimte is niet de minste verandering gekomen. De relatieve schaarschte, die anders op het einde der maand voorkwam, bleef in Augustus vrijwel geheel uit. Langzamerhand doet zich ook in Frankrijk, ofschoon nog in geringe mate, de conjunctuurteruggang gelden.

In Duitschland is de toestand niet anders dan elders. Vrijwel onveranderde geldkoersen, met neiging tot dalen. Ook in September verwacht men geen groote geldvraag. Het particulier disconto is reeds eenigen tijd op $3\frac{1}{2}$ pCt. gebracht. Van een contact van de Reichsbank met de markt is geen sprake. Men verwacht dan ook, dat, indien het buitenland tot discontoverlaging zal overgaan, de Reichsbank zeker niet achter zal blijven.

Ook ten onzent was de situatie op de geldmarkt weinig anders dan in het buitenland. Het grootere bedrag aan emissies in Augustus en de vraag naar vacatiegeld bracht weinig verandering in de koer-

sen. Het particulier disconto schommelde tusschen 1½ en 1^{5/16} pCt. Daggeld bleef goedkoop op ca. 1½ pCt. Prolongatie kwam alleen in het begin van de maand iets boven de 2 pCt., noteringen van 1½ pCt. kwamen voor.

De positie van de Nederlandsche Bank onderging slechts geringe wijzigingen; de veranderingen waren van ondergeschikt belang.

V. D. BR.

De internationale stikstofindustrie.

Na langdurige onderhandelingen is de vorige maand te Parijs tenslotte overeenstemming bereikt tusschen de internationale stikstofproducenten. De moeilijkheden, die zich in deze industrie voordoen, zijn voor het grootste gedeelte van internen aard. Immers de productie is door de oprichting van talrijke nieuwe en de uitbreiding van bestaande bedrijven in de laatste jaren veel sterker gestegen dan het verbruik. De depressie heeft echter de wanverhouding tusschen productie en verbruik nog verscherpt, hetgeen vooral is toe te schrijven aan den ongunstigen toestand in den landbouw. Maar naast het feit van de overproductie was de concurrentiestrijd tusschen de producenten van synthetische stikstof en Chili-salpeter van minstens even groote beteekenis.

In een Convention Européenne de l'Industrie de l'Azote hebben de producenten van de volgende landen zich aaneengesloten: België, Duitschland, Engeland, Frankrijk, Italië, Noorwegen, Polen en Tsjecho-Slowakije. Bij deze overeenkomst is ongeveer 98 pCt. van de Europeesche stikstofindustrie betrokken. Bovendien is men met de Chileensche producenten tot overeenstemming gekomen. De Vereenigde Staten en Japan zijn buiten de overeenkomst gebleven, waardoor de overeenkomst ongeveer 80 pCt. van de wereldcapaciteit omvat. Om den afzet in verband met de verminderde productie zoo economisch mogelijk te verdeelen, bevat de nieuwe overeenkomst, die voorloopig voor één jaar van kracht blijft, een belangrijke bepaling n.l. de z.g. territoriaalbescherming. Verschillende toegetreden landen zien er vanaf, in die landen, welke een eigen industrie bezitten, stikstof te verkoopen en laten het aan een speciale organisatie over, die hoeveelheden te importeeren, waaraan boven de binnenlandsche productie behoefte is. De praktische beteekenis van deze bepaling is verschillend, daar Italië, Polen en Tsjecho-Slowakije ongeveer in hun eigen behoefte voorzien, terwijl België, Frankrijk en Nederland aanzienlijke hoeveelheden moeten importeeren.

Voor het verkrijgen van een beter inzicht omtrent de vooruitzichten van de verschillende takken van deze industrie is een korte beschrijving van de economische en technische ontwikkeling van de stikstofindustrie gedurende de laatste jaren wel van belang.

In het jongste nummer van „Der Deutsche Oekonomist” komt een artikel voor over deze zijde van dit vraagstuk van de hand van Prof. Dr. H. Groszmann, waaraan hier een en ander is ontleend. Op grond van de productiecijfers van de verschillende soorten stikstof vanaf 1903 komt Prof. Groszmann tot de volgende conclusies. De stikstofproductie van de wereld, waarbij vóór den oorlog de in de natuur voorkomende chilisalpeter en het z.g. bijproduct ammoniak in den vorm van ammonium-sulfaat de belangrijkste rol speelden, nam tot den oorlog evenals het verbruik jaarlijks gemiddeld met ongeveer 8 pCt. toe. Het

aandeel van de synthetisch bereide stikstof was in dien tijd nog betrekkelijk gering en bedroeg in totaal nauwelijks 8 pCt.

In den wereldoorlog trad een sterke vermindering van den uitvoer van chilisalpeter in, terwijl anderzijds de productie van synthetische stikstof aanzienlijk toenam. Het laagtepunt van de wereldproductie van stikstof in het jaar 1915 werd daarom in het volgend jaar reeds aanzienlijk overschreden, daar niet slechts het aandeel van de synthetische stikstofverbindingen voortdurend toenam, maar ook de productie van „Kokerei-ammoniak” zich van de daling in 1914 spoedig herstelde. Eveneens nam ook later weer de salpeterwinning in Chili toe, die in 1917 een aanzienlijke hoeveelheid bereikte. In de jaren 1917 en 1918 bedroeg de wereldproductie van gebonden stikstof reeds meer dan 1 miljoen ton.

Het einde van den wereldoorlog, waardoor tevens een einde kwam aan de voortbrenging van stikstofverbindingen voor munitiedoeleinden, bracht voor het eerst weer een aanzienlijke vermindering van de stikstofproductie, ofschoon reeds destijds de noodzakelijkheid gebleken was, den landbouw van alle landen de hem al te lang onthouden stikstofverbindingen weder ter beschikking te stellen. Het door den oorlog veroorzaakte kapitaalgerek en de door de transportmoeilijkheden vermeerderde onderbreking van het wereldverkeer, verhinderden echter langen tijd den toevoer van de vereischte hoeveelheden, hetgeen bij de chilisalpeter bijzonder sterk naar voren kwam.

Evenals de productie van chilisalpeter verschillende fluctuaties vertoont, is dit ook met de productie van de uit steenkolen bereide ammoniak het geval, dat de landbouw in den vorm van ammonium-sulfaat reeds vóór den oorlog in groote hoeveelheden gebruikte. Alleen kwamen de afwijkingen van de verschillende maxima en minima in de jaren 1918—1926 hier minder sterk tot uiting. Toch toonen ook deze cijfers duidelijk hoe, in overeenstemming met de eveneens sterke crisisachtige verhoudingen in de steenkolenindustrie, de oudere ammonium-sulfaatbereiding aan zeer aanzienlijke fluctuaties onderhevig was.

Een geheel ander beeld toonen daarentegen de synthetische stikstofverbindingen. Laat men het Licht-boog-procédé dat op groote schaal slechts in Noorwegen in toepassing is gebracht, en hoofdzakelijk kalksalpeter heeft geleverd, buiten beschouwing, dan blijkt bij de synthetische ammoniak evenals bij de kalkstikstof een bijna voortdurende en in de laatste jaren zelfs snel toenemende ontwikkeling, waarmede de agrarische behoeften, ondanks alle bemoeiingen van een ijverige internationale propaganda, geen gelijken tred konden houden.

Deze opbloei van de synthetische stikstofindustrie greep des te sterker in, toen ook de Chileensche salpeterindustrie zich, onder invloed van technische verbeteringen, zooals het Guggenheim-procédé, sedert 1928 weer zeer gunstig ontwikkelde, zoodat tengevolge van den door den stijgenden salpeterinvoer onderhouden druk de afzet van stikstof met het oog op de crisis in den landbouw steeds moeilijker werd. De op het overwinnen van deze moeilijkheden gerichte totstandkoming van een eerste stikstofovereenkomst tusschen Duitschland, Noorwegen, Engeland en Chili in 1929 wees reeds op de noodzakelijkheid van een steeds engere aaneensluiting van producenten, zooals

Jaar	Chili-salpeter	Duitschland		Noorwegen	Engeland		Ver. Staten		Frankrijk		Italië		Japan	
		Synth. stikstof	Kokerei ammon.	Synth. stikstof	Synth. stikstof	Kokerei ammon.	Synth. stikstof	Kokerei ammon.	Synth. stikstof	Kokerei ammon.	Synth. stikstof	Kokerei ammon.	Synth. stikstof	Kokerei ammon.
1913	433	12	108	15	—	90	—	36	3	15	3	2,8	1	1,6 ²⁾
1925	375	446	82	27	13	92 ¹⁾	11	119	14	24 ¹⁾	13	5,7 ¹⁾	43	27 ²⁾
1927	246	576	92	35	20	98 ¹⁾	17	138	24	27	26	3,0	53	37
1929	510	677	111	61	110	80 ²⁾	77	165 ²⁾	64	27 ²⁾	50	3,0 ²⁾	57	6 ²⁾

¹⁾ Bevat ook een gedeelte van de synthetische ammoniakwinning.

²⁾ Bevat ook kalkstikstof, welke in ammoniumsulfaat veranderd is, alsmede synthetische ammoniak.

³⁾ Alleen ammoniakbijproduct.

deze tenslotte de vorige maand tot stand is gekomen.

De eerste tabel geeft een overzicht van de productie van gebonden stikstof in de belangrijkste productielanden voor chilisalpeter, synthetische stikstofverbindingen en Kokerei-ammoniak (in 1000 ton zuiver stikstof).

Het groote aandeel van Duitschland in de dekking van de wereldstikstofbehoefte blijkt nog duidelijker uit de volgende opstelling, welke de wereldproductie in de jaren 1927—28 en 1928—29 (1 Juli—30 Juni) op grond van betrouwbare schattingen aangeeft.

	Wereldstikstofproductie.		Aandeel van Duitschland	
	1927/28	1928/29	1927/28	1928/29
	in 1000 ton			
Chilisalpeter	390	500	—	—
Ammoniumsulfaat uit kokereien en gasbereidingen	400	430	100	100
Noorsche salpeter	30	20	—	—
Kalkstikstof	200	230	90	90
Synth. stikstofproducten	690	930	540	630
Totaal.....	1.710	2.110	730	820

De Deutsche productie van gebonden stikstof is in den loop der jaren zoo groot geworden, dat zij niet alleen in de Deutsche behoeften kan voorzien, maar ook nog een aanzienlijk deel van de wereldbehoefte kan dekken.

De Deutsche afzet van stikstofhoudende mestmiddelen naar het buitenland op eenigszins groote schaal dateert eerst van het jaar 1924. De totale afzet bedroeg in de laatste jaren in 1000 ton stikstof:

1924—5	1925—6	1926—7	1927—8	1928—9
52	143	161	224	256

De binnenlandsche afzet bedroeg in dezelfde jaren (in 1000 ton) resp. 334, 325, 315, 378, en 410.

De belangrijkste afnemers van deze stikstofverbindingen waren in het laatste jaar: Japan met 53.500 ton, Nederland met 43.200 ton, Frankrijk met 43.500 ton, Vereenigde Staten met 32.000 ton en Denemarken met 16.500 ton. Van deze landen bezitten Japan, de Vereenigde Staten, Nederland en Frankrijk zelfstandige stikstofindustrieën, die zich nog verder zullen ontwikkelen. Het is daarom wel aan te nemen, dat de afzetcijfers voor Deutsche stikstofverbindingen in den loop der jaren nog vele veranderingen zullen ondergaan. Voor alles zullen in de toekomst, zoowel Rusland alsook China, belangrijke afnemers worden. Op het oogenblik worden stikstofverbindingen in Rusland slechts in betrekkelijk geringe hoeveelheden gebruikt. Het grootste afzetgebied van de wereld zal echter na het intreden van rustige economische verhoudingen het Chineesche Rijk vormen, dat bij zijn haast volkomen gebrek aan kunstmatige voedingsstoffen, niet alleen aan stikstof, maar ook aan phosphorzuren en kali, van bijzonder belang kan worden. Maar ook de tropische gebieden als Cuba, de Philippijnen en Brazilië zullen in de toekomst belangrijke afnemers van stikstofzouten kunnen worden.

Indexcijfers van groot- en kleinhandelsprijzen in Nederlandsch-Indië.

De maandstatistiek 1930 No. 5 van het Centraal Kantoor voor de Statistiek bevat o.m. het volgende: *Invoer.* De serie van de invoerartikelen omvat 72 artikelen, welke in vijf groepen zijn verdeeld.

Het indexcijfer van de groep *textiele goederen* daalde van 167 in April tot 162 in Mei, in hoofdzaak door de lagere prijzen van ruwe supers, ruwe shirtings, sarongs, kainpandjang en slendangs.

Door de lagere prijzen van buitenlandsche rijst, kedelee, Australisch meel en Australische ham liep het indexcijfer van de groep *levensmiddelen* met twee punten tot 142 terug. Ook dat van de groep *metalen* is iets lager dan het indexcijfer van April nl. 136 in Mei tegen 137 in April.

Het indexcijfer van de groep *chemicaliën en verfstoffen* bleef stationnair op 138, terwijl dat van de groep *diversen* in verband met het herstel van de petroleumrijzen, met vier punten tot 156 opliep.

Het indexcijfer van den geheelen invoer daalde met een punt tot 148.

Uitvoer. De serie uitvoerproducten omvat de prijzen van 20 producten.

De prijzen van de meeste exportproducten geven in Mei wederom lagere cijfers te zien. Het indexcijfer van de prijzen van koffie liep met 12 punten terug tot 88, dat van rubber met 2 punten tot 23, suiker (superieur) met 4 punten tot 79, tin met 8 punten tot 73 en witte peper met 29 tot 129.

Ook de indexcijfers van arachides, citronella-olie, damar en katjang idjoe waren lager. Enkele andere artikelen, waaronder thee, copra en cacao vertoonden iets vastere prijzen; de maïsprijzen liepen aanzienlijk op. Het indexcijfer van den geheelen export daalde met een punt tot 94.

Het indexcijfer van den in- en uitvoer tezamen daalde met 2 punten tot 136.

Dit algemeen indexcijfer heeft geen andere beteekenis dan dat het het gemiddelde prijsverloop voorstelt van de 92 met name genoemde producten.

Indexcijfers van 72 invoer- en 20 uitvoerartikelen in den groothandel te Batavia, Soerabaja en Semarang.

	Invoerartikelen.					Totaal	Uitvoerartikelen	Totaal groothandel
	Textielgoederen ¹⁾	Levensmiddelen ²⁾	Metalen ³⁾	Chemicaliën ⁴⁾	Diversen ⁵⁾			
1913.	100	100	100	100	100	100	100	100
1924.	213	164	167	160	168	178	155	173
1925.	208	161	160	150	165	172	146	166
1926.	185	157	151	153	169	165	137	159
1927.	174	148	149	149	173	160	130	154
1928.	172	149	141	144	162	155	125	149
1929.	172	149	142	142	163	155	123	148
Mei 1929.	172	148	142	145	164	156	127	150
Juni	172	148	142	145	162	156	123	149
Juli	172	149	142	145	162	156	127	149
Augustus	172	148	142	142	163	155	124	148
September	172	149	141	142	163	155	123	148
October	172	150	140	141	161	154	121	147
November	171	148	141	141	160	154	120	146
December	170	147	139	140	160	153	111	144
Januari 1930.	170	147	139	140	159	153	105	143
Februari	170	145	139	139	159	152	100	141
Maart	169	144	138	139	151	150	98	139
April	167	144	137	138	152	149	95	138
Mei	162	142	136	138	156	148	94	136

1) 20 art. 2) 12 art. 3) 12 art. 4) 15 art. 5) 13 art.

Kleinhandelsprijzen. De tabel kleinhandelsprijzen omvat de prijzen van 40 verbruiksartikelen, verdeeld in een serie inheemsche en een serie uitheemsche artikelen.

Het indexcijfer van de serie inheemsche artikelen liep in Juni met 5 punten terug tot 157 tengevolge van de lagere prijzen van rijst, eieren en suiker.

Het indexcijfer van de uitheemsche artikelen bleef onveranderd 144, terwijl dat van den geheelen kleinhandel, in- en uitheemsche artikelen tezamen, 151 bedroeg tegen 153 in Mei.

Indexcijfers van kleinhandelsprijzen van verbruiksartikelen van in- en uitheemschen oorsprong te Batavia.

	In-heemsch ¹⁾	Uit-heemsch ²⁾	Totaal	Voeding ³⁾
1913/14	100	100	100	100
1924 ..	182	158	170	170
1925 ..	169	152	160	159
1926 ...	169	148	159	156
1927 ..	166	147	157	155
1928 ..	160	148	154	153
1929 ..	162	145	153	151
Juni 1929 ..	160	146	153	151
Juli	158	145	152	149
Augustus	160	144	152	150
September	160	144	152	150
October	161	143	152	150
November	162	144	153	151
December	163	145	154	153
Januari 1930 ..	163	146	154	153
Februari	166	145	155	154
Maart	161	145	153	153
April	156	145	150	151
Mei	162	144	151	153
Juni	157	144	149	151

1) 20 artikelen. 2) 35 artikelen.

Pasarrijzen. De prijzen van padi, beras, maïs, cassave, gaplek, bataten, aardnoten, kedelee en eendeneieren waren in Mei iets lager dan in April.

ONTVANGEN BOEKEN.

„*Handbook of the Netherlands East Indies*”. (Uitgave van de Afdeling Handel van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel te Buitenzorg. (Prijs f 10.— per ex., vrij van port (Buitenland f 11.—) bij vooruitbetaling).

Bij de Afdeling Handel van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel, te Buitenzorg, is in de Engelsche taal een nieuwe editie verschenen van het „*Handbook of the Netherlands East Indies*”. Evenals bij de vorige edities het geval was, heeft ook deze uitgave een propagandistisch karakter en bedoelt een algemeen overzicht te geven van de beteekenis van deze gebieden.

Na een inleiding van algemeen aard over ligging, bodemgesteldheid, klimaat, flora, fauna en geschiedenis, wordt in een 100-tal pagina's een overzicht gegeven over de bevolking, immigratie, volksgezondheid, onderwijs, bestuur, justitie, openbare financiën en staatsmonopolies, geld- en bankwezen, waaronder postspaarbank- en volkscredietwezen. Na een bespreking van de agrarische wetgeving, volgen uitvoerige beschouwingen over de groote cultures, den Inlandschen landbouw, tuinbouw, irrigatie, veeteelt, boschwezen, mijnwezen, waterkracht en electriciteit, nijverheid en het arbeidsvraagstuk. — Het zesde hoofdstuk is geheel aan den Nederl.-Indischen handel gewijd, waarbij de belangrijke plaats, welke Ned.-Indië in het internationale handelsverkeer inneemt, duidelijk in het licht wordt gesteld. Groot-handel, tusschenhandel en kleinhandel, de Handelsverenigingen en de voornaamste in- en uitvoerartikelen worden, aan de hand van uitvoerig cijfermateriaal, aan een bespreking onderworpen.

In het laatste hoofdstuk wordt het verkeerswezen behandeld, nl. scheepvaart, spoor- en tramwegen, autoverkeer, luchtvaart, post-, telegraaf- en telefoondienst, wegen en havens, terwijl tot slot het toeristenverkeer in Ned.-Indië wordt besproken.

Entwicklungstendenzen und weltwirtschaftliche Aufgaben der deutschen Grossbanken, von Dr. Georg Solmssen.

Rede, welke Dr. G. Solmssen, lid van de directie van de Deutsche Bank und Disconto-Gesellschaft op 5 Febr. 1930 te Zürich voor de Deutsche Handelskammer in der Schweiz gehouden heeft.

Economic Aspects of reparations and inter-allied debts, door August Philips Jr. (Proefschrift. Leiden 1930; S. C. van Doesburgh).

In dit proefschrift worden achtereenvolgens het Dawes- en het Young-Plan behandeld en de vraagstukken, die in nauw verband staan met de Transferkwestie.

Opmerkingen betreffende het beleid van de mandatsregering van Palestina door J. H. Kann, oud-consul der Nederlanden te Jeruzalem. ('s-Gravenhage 1930; Martinus Nijhoff. Prijs f 1.—).

Deze brochure behandelt de Arabische overvallen op de Joodsche bevolking in Augustus 1929. Enkele opmerkingen zijn toegevoegd over de Joodsche en Arabische volks-groepen.

Auf Abzahlung Recht und Organisation im Abzahlungsverkehr. Ein Ratgeber von Dr. Heinrich Gillmann en Richard Jonas, Leipzig 1926; Rainer Wunderlich.

In dit boek worden de organisatorische problemen van het afbetalingsstelsel behandeld.

Laden, lossen, stuwen, verhalen en afhalen door Mr. W. A. C. van Dam, advocaat te Rotterdam. (Rotterdam 1930; D. Brouwer & Zn.).

Liggen en/of varen en laad-, los- en overligdagen door Mr. W. A. C. van Dam, advocaat te Rotterdam. (Rotterdam 1930; D. Brouwer & Zn.).

Extrait du recueil des cours 1928; Le régime international de l'escaut par M. Siotto Pintor, Professeur à l'Université de Florence. Académie de droit international.

MAANDCIJFERS.

Indexcijfers van Nederlandsche aandelen.

De Bank voor Handel en Scheepvaart te Rotterdam zendt ons onderstaand overzicht: Indexcijfers van 12 aandeelengroepen der Amsterdamsche effectenbeurs. 1)

	Banken	Electri- citeit	Handels- ondern.	Industrie	Kunst- zijde	Mijnbouw	Olie	Rubber	Scheep- vaart	Suiker	Tabak	Thee
Januari 1929	158.8	308.5	180.0	420.9	309.3	300.4	399.0	256.1	142.0	411.7	579.4	468.1
Februari 1929	165.0	316.9	182.0	427.3	286.9	297.6	386.3	273.9	139.9	412.8	576.6	458.3
Maart 1929	166.0	310.5	183.3	421.8	280.3	291.6	394.8	270.3	140.6	412.0	559.1	442.3
April 1929	162.7	328.0	178.2	418.2	274.8	275.8	394.9	238.6	135.4	400.8	514.4	458.5
Mei 1929	161.8	361.5	170.4	435.6	281.4	269.2	393.4	242.2	128.5	401.8	485.5	472.9
Juni 1929	155.3	375.2	167.4	455.3	292.5	273.5	404.2	234.2	126.6	403.2	459.9	445.7
Juli 1929	157.8	366.2	166.0	462.2	258.3	272.2	392.0	244.4	122.9	402.3	451.6	447.6
Augustus 1929	154.4	375.2	165.9	489.4	259.0	276.9	396.8	248.8	121.2	400.8	462.4	443.4
September 1929	159.4	378.4	169.9	482.0	219.5	280.9	431.7	247.2	120.1	414.7	470.3	433.2
October 1929	156.5	335.3	158.0	427.3	185.4	254.0	435.4	225.4	113.0	397.5	453.3	423.8
November 1929	151.4	301.1	150.2	384.1	144.3	218.9	398.3	174.6	106.2	366.9	426.7	406.4
December 1929	150.4	292.8	144.6	368.7	124.4	213.9	396.7	145.7	103.4	356.1	408.3	418.2
Januari 1930	155.8	289.6	143.8	311.7	107.6	211.2	398.2	142.5	102.1	354.4	413.8	396.1
Februari 1930	159.9	278.6	144.2	302.7	103.9	219.—	389.5	154.8	96.6	365.—	428.—	389.5
Maart 1930	157.3	268.5	134.7	291.5	93.2	205.5	386.5	145.1	91.9	346.3	421.2	406.4
April 1930	158.7	283.6	140.4	305.4	100.1	200.8	411.8	142.3	92.3	340.6	423.—	405.7
Mei 1930	156.8	267.6	129.1	281.0	98.1	184.0	402.2	127.5	91.5	309.5	388.4	396.9
Juni 1930	147.7	255.3	123.2	261.7	86.7	170.5	389.4	109.3	83.4	281.2	359.—	344.4
Juli 1930	148.3	257.6	125.8	265.3	93.7	170.9	393.7	106.3	81.5	285.1	356.9	342.9
Augustus 1930	145.8	248.3	116.7	251.7	87.2	162.8	376.9	85.2	75.1	261.3	325.4	306.0

Schommelingen in het aandelen-indexcijfer. 2 Januari 1930 f 5.114.480.000 = 100.

2 Januari 1930	100	2 April 1930	101.2	2 Juli 1930	91.7
8 " 1930	100.1	9 " 1930	101.5	9 " 1930	91.—
15 " 1930	102.4	16 " 1930	101.6	16 " 1930	91.5
22 " 1930	102.4	23 " 1930	101.9	23 " 1930	90.6
29 " 1930	102.2	30 " 1930	99.—	30 " 1930	89.6
5 Februari 1930	101.9	7 Mei 1930	96.2	6 Augustus 1930	89.2
12 " 1930	101.1	14 " 1930	96.1	13 " 1930	88.2
19 " 1930	100.5	21 " 1930	96.1	20 " 1930	85.0
26 " 1930	99.3	28 " 1930	95.8	27 " 1930	82.1
5 Maart 1930	98.3	4 Juni 1930	93.4		
12 " 1930	97.7	11 " 1930	91.6		
19 " 1930	95.8	18 " 1930	88.8		
26 " 1930	98.5	25 " 1930	90.2		

1) Men zie voor de toelichting op dit overzicht het nummer van E.-S. B. van 15 Januari 1930, blz. 64.

CONJUNCTUURGEGEVENS BETREFFENDE DUITSCHLAND.

Datum	Productie ¹⁾ , Handel en Verkeer																	
	Index van de industriële productie	Productie-index van					Aantal werkloozen ²⁾	Buitenlandse handel ³⁾						Invoer- resp. Uitvoer- (+) overschot	Scheepvaart- verk. v. d. belangr. havens ²⁾		Ontvangsten van de spoorwegen ²⁾	
		Steenkolen	Ijzer	Staal	Machine-industrie	Katoen-industrie		Invoer			Uitvoer				In-komend	Uit-gaand		
								Totaal	Grondstoffen	Fabrieken	Totaal	Grondstoffen	Fabrieken					
Gemiddelde van 1928 = 100						1000	in miljoenen R.M.						in 1000 N.R.T.	Mill. R.M.				
1925	83,2	87,6	86,6	84,6	81,8	95,6	—	1.030	518	167	774	166	563	256	2.766	2.793	—	
1926	78,9	96,5	82,7	76,7	69,5	80,4	—	834	412	114	868	228	596	34	3.190	3.183	—	
1927	100,1	102,0	111,3	112,6	91,7	110,6	—	1.186	599	212	900	217	644	286	3.389	3.374	417,6	
1928	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1.024	1.167	602	204	1.023	229	740	144	3.678	3.653	428,3	
1929	101,8	108,3	113,8	112,5	99,7	90,5	1.459	1.121	600	189	1.124	244	819	+	4.3637	3.598	445,5	
Januari	95,2	104,2	109,8	119,3	80,2	98,2	2.433	1.317	698	214	1.101	247	791	+	215	3.304	3.326	382,5
Februari	91,0	101,9	108,9	111,7	77,0	93,9	2.622	1.015	546	182	971	211	713	+	44	2.315	2.259	366,4
Maart	99,0	108,4	106,1	111,1	94,1	91,1	2.091	1.023	563	188	982	223	709	+	41	2.979	2.943	457,8
April	108,4	107,7	115,1	119,7	109,1	97,1	1.325	1.255	692	199	1.227	270	876	+	28	3.734	3.754	430,8
Mei	109,1	105,2	115,1	120,2	98,4	82,5	1.011	1.132	613	195	1.172	260	834	+	40	3.857	3.852	451,5
Juni	109,8	107,6	120,3	120,8	113,4	85,3	930	1.078	585	202	1.077	228	788	+	13	3.751	3.791	464,1
Juli	104,7	106,8	120,3	114,7	110,2	70,9	864	1.228	613	194	1.099	244	810	+	129	4.009	3.925	501,3
Augustus	103,3	107,6	116,9	109,6	105,9	86,7	883	1.073	576	179	1.189	261	884	+	116	4.308	4.303	495,0
September	101,8	108,2	114,8	104,3	102,7	87,6	910	1.038	547	180	1.200	260	879	+	161	3.977	3.880	473,9
October	101,4	110,4	115,7	107,7	96,3	95,3	1.061	1.107	601	190	1.247	249	923	+	141	3.986	3.974	481,8
November	101,4	116,6	112,9	108,8	97,3	97,4	1.387	1.161	652	177	1.154	240	851	+	7	3.672	3.667	430,1
December	96,0	114,9	110,1	101,8	111,2	100,4	1.985	1.020	528	164	1.064	233	775	+	43	3.677	3.498	410,2
1930																		
Januari	94,8	112,6	109,2	103,7	85,6	99,2	2.483	1.305	634	174	1.092	249	795	+	212	3.450	3.465	360,6
Februari	93,0	101,9	106,7	103,7	89,8	100,3	2.656	982	524	168	1.026	224	756	+	45	3.144	3.073	340,3
Maart	93,5v	97,1	100,8	97,6	98,4v	96,6	2.347	883	493	168	1.104	221	834	+	221	3.633	3.535	385,7
April	95,8v	96,2	93,1	91,0		107,5	2.081	888	480	159	977	200	735	+	89	3.544	3.550	379,4
Mei	90,8v	92,6	87,5	85,1		92,3	1.889	830	454	159	1.097	236	813	+	267	3.971	3.975	386,5
Juni	85,7v	92,4	81,3	78,7		79,4	1.835	814	441	151	910	187	670	+	96	3.887	3.710	400,9
Juli		86,3v	78,1v	72,3v			1.901	909	479	150	950	199	707	+	41			

¹⁾ De indexcijfers van de productie zijn ontleend aan de publicaties van het Institut für Konjunkturforschung.
²⁾ Deze cijfers, ontleend aan Wirtschaft und Statistik, zijn voor de jaren 1925—1929 maandgemiddelden.
³⁾ De cijfers van 1925—1929 zijn maandgemiddelden. v) voorloopig.

DUITSCHLAND.

Datum	Kapitaalmarkt ¹⁾														Geldmarkt ¹⁾		Prijzen		Aantal Faillissementen			
	Effectenbeurs							Emissies ²⁾							Teged bij Spaarbanken ³⁾	Callrente	Parti-culter Disconto	Rente van maandelij		Indexcijf. v. Groothand.-prijzen	Kosten van Levens-onderhoud	
	Indexcijfer van							Totaal	Binnen-landsche	In het buitenland opgenomen	Aandelen	Obligaties	Privaat-rechtelijke ondern.	Publiek-rechtelijke lichamen								
	329 Aandelen	25 Crediet-banken	6 Steenkolen ondern.	12 Metaal-industriën	14 Electro-techn. ondern.	26 Chemische ondern.	8% Goud-Pand-brieven															
1924—1926 = 100							in miljoenen R.M.							mill. R.M.	1913=100	1913/4=100						
1925....	93	93	97	97	93	89	—	250	145	105	55	195	182	68	1.694	9,08	7,62	10,82	142	—	948	
1926....	109	118	121	97	121	113	—	510	381	129	82	428	310	200	3.185	5,31	4,91	6,57	134	—	1.003	
1927....	158	162	163	130	174	155	—	479a	361a	118	120	359	358	121a	4.698	6,05	5,49	7,82	138	148	475	
1928....	148	159	128	101	174	142	96,8	476b	354b	122	111	364	321	155b	6.990	6,74	6,54	8,22	140	152	665	
1929....	134	153	120	85	168	123	93,9	242c	213c	29	82	160	174	68c	9.016	7,68	6,87	8,97	137	154	821	
Januari	147	165	118	92	180	141	96,2	524	497	27	227	297	402	122	7.416	5,16	5,80	7,57	139	153	832	
Februari	142	161	118	89	172	136	95,9	433d	274d	159	77	356	205	228d	7.655	6,44	5,81	7,31	139	154	775	
Maart	141	160	119	88	173	134	95,8	235	187	48	53	182	183	52	7.828	7,08	6,31	7,65	140	157	930	
April	141	157	119	87	175	132	95,2	281	280	1	124	157	241	40	7.959	6,94	6,63	8,08	137	154	885	
Mei	135	151	116	83	169	127	93,8	202	198	4	129	73	193	9	7.999	9,38	7,49	9,76	136	154	846	
Juni	139	156	123	87	175	130	93,7	292	222	70	85	207	207	85	8.190	8,11	7,50	10,00	135	153	803	
Juli	136	154	125	88	175	123	93,7	187	185	2	45	142	122	65	8.316	8,56	7,40	9,85	138	154	845	
August.	134	151	125	86	175	120	93,4	195	193	2	76	119	129	66	8.466	7,64	7,18	9,75	138	154	739	
Septemb.	132	151	127	85	171	117	92,8	176	173	3	44	132	82	94	8.596	8,17	7,18	9,74	138	154	657	
October	125	147	120	79	117	109	92,4	129	102	27	36	93	104	25	8.723	8,38	7,28	9,71	137	154	840	
Novemb.	120	142	118	76	149	104	92,1	101	98	3	39	62	95	6	8.827	7,98	6,89	8,82	136	153	813	
Decemb.	115	137	116	75	143	99	91,9	129	127	2	29	100	103	26	9.016	8,27	6,98	9,35	134	153	881	
1930																						
Januari	120	141	123	80	149	102	92,5	322	319	3	163	159	303	19	9.359	6,43	6,33	8,30	132	152	1.106	
Februari	121	143	123	82	148	102	93,7	433	277	156	34	399	337	96	9.548	6,36	5,54	7,41	129	150	1.103	
Maart	119	139	123	81	146	101	94,2	450	355	95	23	427	321	129	9.637	5,88	5,12	6,93	126	149	1.142	
April	122	139	123	82	150	106	96,5	473	369	104	45	428	273	200	9.724	4,80	4,46	6,00	127	147	1.006	
Mei	122	138	121	81	156	108	98,2	321	272	49	27	294	214	107	9.836	4,34	3,89	5,37	126	147	1.062	
Juni	116	135	118	78	151	100	98,7	753	247	506	21	732	174	579	9.913	4,04	3,58	4,96	125	148	853	
Juli	110	129	112	73	142	94									10.008	4,46	3,40	4,73	125	149	977	

¹⁾ De cijfers betreffende de kapitaal- en geldmarkt zijn ontleend aan „Wirtschaft und Statistik”.
²⁾ Cijfers van 1925—1929 zijn maandgemiddelden. Een scheiding tusschen privaatrechtelijke ondernemingen en publiek-rechtelijke lichamen is voor Duitsland uiterst moeilijk. Wij hebben getracht deze zoo zuiver mogelijk weer te geven.
³⁾ De cijfers hebben betrekking op het einde van de maand, resp. van het jaar.
a) waarvan 5 buitenl. em. in Duitsland.
b) " 1 " " " "
c) " 2 " " " "
d) " 19 " " " "

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.
(In duizenden guldens).

	Mei 1930		Mei 1929	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeningen op ult ^o	158.974		144.153	
Bijschrijvingen	2.252.955	546.697	1.879.757	506.578
wegens:				
a. Stortingen	955.714	142.312	818.069	139.731
b. Overschrijvingen.				
1. van andere rek.	1.297.086	387.388	1.061.556	351.751
2. van Ned. Bank.	155	16.952	132	15.057
c. And. onderwerpen		45		39
Afschrijvingen	1.423.468	549.291	1.179.570	510.766
wegens:				
a. Chèques	282.730	83.079	248.182	78.038
b. Overschrijvingen.				
1. op andere rek.	1.128.523	387.388	921.331	351.751
2. naar Ned. Bank	1.084	78.774	1.085	80.918
c. And. onderwerpen	11.131	50	8.972	53
Gezamenlijk tegoed op ult ^o		105.920		98.185
Bedrag der belegging ¹⁾		83.834		76.805

1) Het bedrag, dat vroeger tegen vergoeding van rente aan de schatkist werd verstrekt, wordt tegenwoordig, voor zoover het nog niet voor vaste belegging is aangewend, te zamen met andere bedragen in rekening-courant met het Staatsbedrijf der posten en telegrafie begrepen en is daarom niet meer in het bedrag der belegging begrepen.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

OPEN MARKT.

	1930				1929	1928	1914
	30 Aug.	25/30 Aug.	18/23 Aug.	11/16 Aug.			
Amsterdam Partic.disc.	17/8	13/16-15/16	13/4-13/16	13/4-13/16	5 1/8-5 1/16	4 1/8-3 1/16	3 1/8-3 1/16
Prolong.	—	11 1/2-3 1/4	11 1/4-3 1/4	11 1/4-2	5-1 1/2	3 3/4-4	2 1/4-3 1/4
Londen Daggeld...	1 1/4-2	1 1/4-2	1-2 1/4	1 1/2-2 1/2	4-5	3-4 1/2	1 3/4-2
Partic.disc.	2 1/32-1 1/16	2 1/32-1 1/8	2 3/32-1 1/4	2 1/4-5 1/16	5 1/32-1 1/2	4 1/4-5 1/16	2 1/4-3 1/4
Berlijn Daggeld...	5-6 1/2	2-6 1/2	2-5	1 1/2-4 1/2	4 1/2-10	5 1/4-9 1/2	—
Partic.disc.	—	—	—	—	—	—	—
30-55 d...	3 1/8	3 1/8	3 1/8-1 1/4	3 1/4	7 1/4	6 5/8-3 1/4	—
56-90 d...	3 1/8	3 1/8	3 1/8-1 1/4	3 1/4	7 1/4	6 5/8-3 1/4	2 1/8-1 1/2
Waren-wissel.	3 1/2-5 1/8	3 1/2-5 1/8	3 5/8-3 1/4	3 3/4	7 3/4-8	7-7 1/4	—
New York Daggeld 1)	2-1 1/4	2-1 1/4	2-3 1/4	2 1/2-3 1/4	7-9 1/4	7-8 1/4	1 3/4-2 1/4
Partic.disc.	2	2	2	2	5 1/8-1 1/4	4 5/8-3 1/4	—

1) Koers van 29 Aug. en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York *)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
26 Aug. 1930	2.48 1/4	12.08 1/8	59.27	9.76 3/4	34.70 1/2	100
27 " 1930	2.48 3/4	12.08 3/4	59.29 1/2	9.76 3/4	34.72	100 1/16
28 " 1930	2.48 3/16	12.08 1 1/8	59.28 1/2	9.76 3/4	34.70	100 1/16
29 " 1930	2.48 3/16	12.08 1 1/2	59.26 1/2	9.76 3/4	34.69	100 1/16
30 " 1930	2.48 3/4	12.08 7/8	59.26 1/2	9.76 3/4	34.68 1/2	100
1 Sept. 1930	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	2.48 1/8	12.08 3/4	59.25	9.76	34.68	99 7/8
Hoogste d.w. 1)	2.48 9/16	12.09	59.30	9.77	34.72 1/2	100 1/16
25 Aug. 1930	2.48 3/16	12.08 7/8	59.28 1/2	9.76 3/4	34.69 1/2	100
18 " 1930	2.48 3/4	12.09 3/16	59.29 1/2	9.76 3/4	34.70	100 1/16
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	9.75	34.69	100
Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
26 Aug. 1930	48.25 1/2	35.10	7.36 3/4	1.48 3/4	13.00 1/2	26.85
27 " 1930	48.25 1/2	35.10	7.36 3/4	1.48 3/4	13.00 1/2	26.25
28 " 1930	48.25	35.10	7.36 3/4	1.48 3/4	13.00	26.50
29 " 1930	48.25	35.08	7.36 3/4	1.47 1/2	13.00	26.35
30 " 1930	48.26 1/2	35.10	7.36 3/4	1.48 3/4	—	—
1 Sept. 1930	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	48.23	35.05	7.36	1.46 1/2	12.99	26.20
Hoogste d.w. 1)	48.27	35.12 1/2	7.37 1/2	1.49 1/2	13.02	27.25
25 Aug. 1930	48.25 1/2	35.10	7.36 3/4	1.48 3/4	13.00 1/2	27.05
18 " 1930	48.29	35.10	7.36	1.48	13.03	26.05
Muntpariteit	48.—	35.—	7.371	1.488	13.09	48.52 1/2

Data	Stockholm *)	Kopen-hagen *)	Oslo *)	Hel-sing-fors 1)	Buenos-Aires 1)	Mon-treal 1)
26 Aug. 1930	66.80	66.55	66.55	6.24 3/4	89 3/4	2.48 3/8
27 " 1930	66.77 1/2	66.55	66.55	6.24 3/4	89 7/8	2.48 3/8
28 " 1930	66.75	66.55	66.55	6.24 3/4	89 7/8	2.48 3/8
29 " 1930	66.75	66.55	66.55	6.24 3/4	87 1/2	2.48 7/16
30 " 1930	66.75	66.55	66.55	6.24 3/4	88 1/2	2.48 3/8
1 Sept. 1930	—	—	—	—	—	—
Laagste d.w. 1)	66.68	66.50	66.48	6.24	86	2.48 1/8
Hoogste d.w. 1)	66.80	66.57 1/2	66.57 1/2	6.25 1/2	90 1/4	2.48 3/8
25 Aug. 1930	66.75	66.55	66.55	6.25	89 7/8	2.48 3/8
18 " 1930	66.75	66.60	66.60	6.24 1/2	90 3/4	2.48 3/8
Muntpariteit	66.67	66.55	66.67	6.26 1/2	95 3/4	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. Laatstbekende noteeringen te Amsterdam en Rotterdam op 2 September 1930 voor telegrafische uitbetaling op:

	Gulden per	Pari	Koers	Bank-disconto
Europa.				
Londen *)	£	12.10 3/4	12.08 3/8	3/8
Berlijn *)	100 Mark	59.26	59.26	4
Parijs *)	100 Franc	9.747	9.76 1/2	2 1/2
Brussel *)	100 Belga	34.59	34.68 1/2	2 1/2
Luxemburg	100 Franc	48.—	6.93 1/2	—
Zürich *)	100 "	48.—	48.26 1/2	2 1/2
Praag	100 Kronen	7.37 1/4	7.36 1/2	4
Weenen *)	100 Schilling	35.—	35.10	5 1/2
Boedapest	100 Pengö	43.51	43.50	5 1/2
Boekarest	100 Lei	1.4880	1.48 1/2	9
Sofia	100 Leva	48.—	1.80	10
Belgrado	100 Dinar	4.379	4.41	5 1/2
Istanbul	Turksch £	10.93	1.18	—
Athene	100 Drachme	3.23	3.22 1/2	9
Milaan	100 Lira	13.09	13.—	5 1/2
Madrid	100 Peseta	48.—	26.25	6
Lissabon	Escudo	2.68 1/2	0.11 1/8	8
Kopenhagen *)	100 Kronen	66.67	66.52 1/2	4
Oslo *)	100 "	66.67	66.52 1/2	4 1/2
Stockholm *)	100 "	66.67	66.75	3 1/2
Reickjavik	100 IJsl. Kr.	66.67	54.72 1/2	—
Warschau	100 Zloty	27.91	27.85	6 1/2
Kovno (Litauen) ..	100 Lita	24.88	24.90	6
Riga (Letland) ...	100 Lat	48.—	47.85	6-7
Reval (Estland) ...	100 Estl. Kr.	66.67	66.25	8
Helsingfors	100 Finmrk.	6.26 1/2	6.24 1/2	6
Moskou	Tjerwonets (10 Roebel)	12.80	12.67 1/2	—
Danzig	100 Gulden	48.42	48.30	4
Amerika.				
New-York *)	\$	2.4878	2.48 1/2	2 1/2
Montreal	Canad. \$	2.4878	2.48 1/2	—
Mexico	Mex. Dollar	1.24	1.16 3/4	—
Buenos Aires	Peso (papier)	1.0569 1/2	0.86 1/2	—
La Paz (Bolivia) 4)	Boliviano	0.9080	0.89 3/4	—
Rio de Janeiro	Milreis (pap.)	0.8075 1/2	0.23 3/4	—
Valparaiso	Peso (papier)	0.30	0.30 3/8	6-7
Bogota (Columbia) 4)	Peso	2.42	2.40	—
Quito (Ecuador) ..	Sucre	1.21	0.53 1/2	—
Lima (Peru) 3)	Sol 3)	0.92 1/2	0.80 1/2	—
Montevideo (Urug.)	Peso	2.5725	2.04	—
Caracas (Venezuela)	Bolivar	0.4795	0.46	—
Pamararibo	Gulden	1.—	0.99 3/4	—
Willemstad (Curaç.)	Gulden	1.—	1.01 1/2	—
San José (C. Rica)	Colon	1.16	0.62	—
Guatemala	Quetzal	2.48 3/4	2.48 3/8	—
Managua (Nicar.) 4)	Cordoba	2.48 3/4	2.45 1/2	—
San Salvador 4) ...	Colon	1.2440	1.18	—
Azië.				
Calcutta	Rupee	0.91	0.89 3/4	5
Batavia	Gulden I.C.	1.—	1.00 7/8	4 1/2
Kobe	Yen	1.24	1.22 7/8	5.4
Hong Kong	Dollar	—	0.82 1/2	—
Shanghai	Taël	—	0.99 1/2	—
Singapore	Straits Doll.	1.4125	1.40	—
Manilla	Phil. Peso	1.214	1.21 3/4	—
Bangkok	Baht	1.10	1.11 3/4	—
Teheran (Perzië) ..	Kran	—	0.21 3/4	—
Afrika.				
Kaapstad	£	12.10 3/4	12.05 1/2	6
Alexandrië	Egypt. £	12.42	12.39 1/2	—
Australië.				
Melbourne, Sidney en Brisbane	£	12.10 3/4	11.30	—
Nieuw Zeeland	£	12.10 3/4	11.48	—

1) Goudpeso. 2) Milreis Goud. 3) Not. te A'dam. Ov. not. part. opg. 4) I Sol. = f 0.97 1/2. 5) Zichtkoers.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
26 Aug. 1930	4,86 1/16	3,93 1/2	23,88	40,28 1/2
27 " 1930	4,86 15/16	3,93 3/4	23,88 1/8	40,28 1/2
28 " 1930	4,87	3,93 3/4	23,88 3/8	40,29
29 " 1930	4,86 7/8	3,93 3/4	23,88	40,29 1/2
30 " 1930	4,86 7/8	3,93 3/4	23,87 3/4	40,29
1 Sept. 1930	—	—	—	—
2 Sept. 1929	—	—	—	—
Muntpariteit...	4,8667	3,90 3/8	23,81 1/4	40 1/16

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	16 Aug. 1930	23 Aug. 1930	25/30 Aug. '30 Laagste	30 Aug. 1930 Hoogste
Alexandrië..	Piast. p. £	97 3/4	97 3/4	97 7/16	97 7/16
Athene	Dr. p. £	375	375	374 3/4	375 1/4
Bangkok...	Sh. p. tical	1/10 1/8	1/10	1/10	1/10 1/8
Budapest ...	Pen. p. £	27.77	27.77 1/2	27.75	27.79
Buenos Aires	d. p. \$	40 1/16	40 7/16	39 7/16	40 1/16
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 1/2	1/5 2/8	1/5 3/8	1/5 2/8
Constantin..	Piast. p. £	1.025	1.025	1.025	1.025
Hongkong ...	Sh. p. \$	1/3 2/8	1/4 5/8	1/3 5/8	1/4 3/8
Kobe	Sh. p. yen	2/0 2/8	2/0 2/8	2/0 1/16	2/0 3/8
Lissabon	Escu. p. £	108 1/2	108 1/2	108 1/8	108 1/2
Mexico	\$ per £	10.27 1/2	10.27 1/2	10.20	10.35
Montevideo ..	d. per £	41	40 1/2	39 1/2	40 1/2
Montreal ...	\$ per £	4.86 3/4	4.86 1/8	4.86 1/8	4.86 1/8
Rio d. Janeiro	d. per Mil.	4 3/8	4 3/8	4 1/2	4 3/8
Shanghai ...	Sh. p. tael	1/7 1/8	1/7 1/10	1/6 1/2	1/8
Singapore ...	id. p. \$	2/3 3/4	2/3 3/4	2/3 1/2	2/3 4/8
Valparaiso 1)	\$ per £	39.68	39.72	39.68	39.75
Warschau ..	Zl. p. £	43.41 1/2	43.40 1/2	43.38	43.44

1) 90 dg.

ZILVERPRIJS

	Londen 1)	N.York 2)
25 Aug. 1930..	167 1/16	35 3/8
26 " 1930..	16 3/4	34 7/8
27 " 1930..	16 3/16	35
28 " 1930..	16 3/16	35 1/4
29 " 1930..	16 7/16	35 3/4
30 " 1930..	16 3/4	—
31 Aug. 1929..	24 3/16	52 1/4
27 Juli 1914..	25 1/16	59

GOUDPRIJS 3)

	Londen
25 Aug. 1930....	85/0
26 " 1930....	85/0 1/4
27 " 1930....	85/0 1/4
28 " 1930....	85/0
29 " 1930....	85/0
30 " 1930....	85/0
31 Aug. 1929....	84/11 1/2
27 Juli 1914....	84/11

1) In pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$ c. p. oz. fine. 3) In sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

Vorderingen.	23 Aug. 1930	30 Aug. 1930
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	f 441.275,57	f 85.546,54
Voorschotten op ult. Juli 1930 aan de gemeenten verstrekt op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke ink. bel. en op. op de Rijksink.bel.	" 3.225.176,89	" 3.225.176,89
Voorschotten aan Ned.-Indië.....	" 85.501.936,76	" 85.865.765,26
Id. aan Suriname.....	" 11.523.036,76	" 11.533.142,76
Id. aan Curaçao.....	" 3.551.588,93	" 3.864.143,63
Kasvord. weg. creditverst. a/h. buitenl.	" 103.876.181,39	" 104.736.563,76
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 22.978.083,—	" 22.965.828,01
Vordering op andere Staatsbedrijven 1)	" 12.114.333,52	" 14.214.333,52

Verplichtingen.

	23 Aug. 1930	30 Aug. 1930
Voorschot door Ned. Bank ingevolge art. 16 van haar octrooi verstrekt..	f 12.357.153,28	f 15.000.000,—
Voorsch. d. Ned. Bank verstrekt 1) ...	" 6.201.443,76	" 6.201.443,76
Schatkistbiljetten in omloop	" 132.531.000,—	" 132.531.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 23.480.000,—	" 36.480.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank..	" —	" —
Daggeldleeningen	" 9.000.000,—	" 10.000.000,—
Zilverbons in omloop	" 4.858.079,50	" 4.803.150,—
Schuld op ult. Juli '30 aan de gemeenten wegens voor haar door de Rijks-administratie geheven gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkkomstenbelasting	" —	" —
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1)	" 332.629,32	" 212.802,90
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. 1)	" 14.624.936,34	" 14.223.826,30
Id. aan andere Staatsbedrijven 1)	" 93.019,08	" 93.019,08
Id. aan diverse instellingen 1)	" 9.582.972,36	" 9.576.688,79

1) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	23 Aug. 1930	30 Aug. 1930
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank.....	—	—
Verplichtingen:		
Voorschot 's Rijks kas	f 85.502.000,—	f 85.866.000,—
Schatkistpromessen	" 11.850.000,—	" 11.850.000,—
Betaalmiddelen in 's Lands Kas	" —	" —
Waarvan Muntbiljetten	" —	" —
Muntbiljetten in omloop	" 20.510.000,—	" 19.724.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds.	" 3.222.000,—	" 3.222.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postpaarbank.	" 1.165.000,—	" 1.168.000,—
Voorschot van de Javasche Bank.....	" 9.177.000,—	" 13.807.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 2 September 1930.

Activa.			
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 39.914.636,55 Bijbnk. " 636.065,60 Ag.sch. " 8.146.469,72	f	48.697.171,87
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 234.352.245,—	"	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		"	234.352.245,—
Beleeningen	Hfdbk. f 56.086.347,61 incl. vrsch. Bijbnk. " 8.176.698,96 in rek.-crt. Ag.sch. " 51.322.732,80	f	115.585.779,37
Op Effecten	f 112.344.836,17		
Op Goederen en Spec.	f 3.240.943,20		115.585.779,37
Voorschotten a. h. Rijk			14.155.318,94
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud	f	64.794.595,—
	Muntmat., Goud ..		325.820.298,38
		f	390.614.893,38
	Munt, Zilver, enz.		24.349.724,14
	Muntmat., Zilver..		—
Belegging 1/8 kapitaal, reserves en pensioenfonds			414.964.617,52 1)
Gebouwen en Meub. der Bank			5.000.000,—
Diverse rekeningen			49.657.373,93
		f	908.203.902,68
Passiva.			
Kapitaal	f		20.000.000,—
Reservefonds	f		7.199.946,44
Bijzondere reserve			8.000.000,—
Pensioenfonds			6.739.768,71
Bankbiljetten in omloop			843.798.610,—
Bankassigatiën in omloop			199.797,33
Rek.-Cour. { Het Rijk f —			—
saldo's: { Anderen " 17.578.094,33			17.578.094,33
Diverse rekeningen			4.687.685,87
		f	908.203.902,68

Beschikbaar metaalsaldo

Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.

1) Waarvan in het buitenland f 28.846.779,33.

Data	Goud		Circulatie	Andere opsch. schulden	Beschikb. Metaal-saldo 1)	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
2 Sept. '30	64.795	325.820	843.799	17.778	69.943	48
25 Aug. '30	64.808	325.820	799.828	25.071	84.967	50
18 " '30	64.815	325.820	804.067	24.754	83.526	50
11 " '30	64.823	325.820	812.885	18.544	82.999	50
4 " '30	64.828	325.820	833.134	20.444	74.848	49 1/2
28 Juli '30	64.839	325.820	808.925	16.040	86.890	50 1/2
2 Sept. '29	65.713	377.442	844.296	20.363	116.528	53 1/2
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
2 Sept. 1930	48.697	—	115.586	234.352	49.657
25 Aug. 1930	47.421	—	84.291	234.291	44.166
18 " 1930	48.260	—	84.740	234.269	46.625
11 " 1930	48.253	—	86.037	234.185	47.307
4 " 1930	54.830	6.000	104.360	240.771	37.076
28 Juli 1930	49.631	—	86.454	240.637	43.794
2 Sept. 1929	70.371	16.000	136.898	168.500	34.858
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

1) Sedert den bankstaat van 14 Jan. '29 weder op de basis van 2/8 metaaldeking. 2) Sluftp. activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
2 Aug. 1930..	920	1.508	478	991	542
26 Juli 1930..	910	1.284	532	996	500
19 " 1930..	911	1.266	581	989	492
12 " 1930..	910	1.319	554	993	519
3 Aug. 1929..	809	1.698	612	988	442
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluftp. der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opelsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
30 Aug. 1930	166.700		260.800	39.200	46.700
23 " 1930	167.200		262.200	49.600	42.480
16 " 1930	165.100		269.300	41.000	40.980
2 Aug. 1930	139.114	26.452	266.520	43.505	41.556
26 Juli 1930	139.105	24.658	267.411	54.947	34.839
19 " 1930	138.783	22.465	273.105	53.016	30.800
12 " 1930	138.794	22.678	278.199	50.834	29.859
31 Aug. 1929	147.575	24.423	305.675	69.649	21.869
1 Spt. 1928	172.501	14.515	318.636	44.314	41.836
23 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
30 Aug. 1930		109.700		***	56
23 " 1930		117.600		***	54
16 " 1930		115.400		***	53
2 Aug. 1930	10.461	32.921	39.810	53.530	53
26 Juli 1930	10.652	34.131	42.080	53.545	51
19 " 1930	10.883	34.578	44.224	51.128	49
12 " 1930	10.921	35.438	44.910	49.734	50
31 Aug. 1929	10.298	34.767	135.738	24.886	46
1 Spt. 1928	13.358	27.071	91.556	47.145	52
25 Juli 1914	7.259	6.395	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
27 Aug. 1930	155.888	360.868	53.971	6.460	22.187
20 " 1930	155.366	361.791	52.543	6.115	25.434
13 " 1930	154.105	367.379	45.712	6.865	22.744
6 " 1930	153.595	372.978	39.606	7.960	23.614
30 Juli 1930	153.250	368.377	43.902	6.741	22.292
23 " 1930	155.034	364.138	49.981	7.098	22.102
28 Aug. 1929	137.634	364.045	32.318	3.753	22.266
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Depos.	Other Deposits		Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
27 Aug. '30	49.141	18.173	62.600	33.799	55.020	48
20 " '30	49.371	21.045	61.665	33.594	53.574	46
13 " '30	51.346	12.256	66.253	34.020	46.736	41½
6 " '30	53.146	8.866	61.552	36.787	40.617	37½/10
30 Juli '30	51.666	9.088	60.971	37.405	44.873	41½/32
23 " '30	51.356	9.904	67.266	36.207	50.896	44½/16
28 Aug. '29	73.277	20.518	57.990	36.141	33.589	29½/32
22 Juli '14	11.005	13.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitent.	Wissels	Waarv. op het buitent.	Beleeningen	Renteloos voorschot a. d. Staat
22 Aug. '30	47.195	396	6.806	24.029	18.802	2.738	3.200
14 " '30	46.952	396	7.055	24.097	18.770	2.752	3.200
8 " '30	46.656	396	7.064	24.245	18.794	2.789	3.200
1 " '30	46.061	379	7.067	23.868	18.946	2.841	3.200
23 Aug. '29	38.804	45	7.247	26.929	18.585	2.367	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver-sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti-culieren
22 Aug. '30	5.304	1.591	72.017	4.735	5.441	7.688
14 " '30	5.304	1.632	72.679	5.441	5.527	7.310
8 " '30	5.304	1.789	72.971	4.491	5.343	7.032
1 " '30	5.304	2.520	74.008	4.916	5.026	6.888
23 Aug. '29	5.612	1.412	64.354	5.659	6.960	6.652
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buitent. circ. banken ¹⁾	Devielen als goud-dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
30 Aug. 1930	2.618,9	149,8	369,0	1.730,0	212,2
23 " 1930	2.619,0	149,8	356,1	1.346,7	57,1
14 " 1930	2.619,0	149,8	311,1	1.418,1	77,4
7 " 1930	2.619,0	149,8	317,3	1.588,6	55,7
31 Juli 1930	2.618,7	149,8	260,9	1.759,3	133,2
31 Aug. 1929	2.183,4	149,8	308,1	2.634,5	162,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec-ten	Diverse Activa ²⁾	Circu-latie	Rekg.-Crt.	Diverse Passiva
30 Aug. 1930	102,7	655,2	4.707,4	415,6	224,6
23 " 1930	102,7	685,2	4.049,8	600,8	225,0
14 " 1930	100,9	679,4	4.229,1	446,9	222,2
7 " 1930	100,9	684,9	4.398,3	421,7	220,6
31 Juli 1930	101,0	683,7	4.637,6	397,6	219,8
31 Aug. 1929	92,8	567,6	4.897,3	433,9	332,7
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankcheque 30, 23, 14, 7 Aug., 31 Juli '30, 23 Aug. '29, resp. —; 49; 49; 13; 96 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belga.

Data	Goud		Goud en zilver b. d. schatkist	Binnen- en buitenlandse wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. a. d. Staat voor ingetrokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitent.						Schatkist	Partic.
28 Aug. 1930	1210	872	67	776	31	311	3.056	10	155
21 " 1930	1208	875	67	769	34	311	3.042	34	140
12 " 1930	1208	874	67	776	31	311	3.071	18	133
7 " 1930	1208	833	67	768	35	311	3.061	2	114
31 Juli 1930	1204	844	67	776	37	311	3.083	41	70
29 Aug. ¹⁾ 1929	1014	566	44	797	47	348	2.624	32	126

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaalmiddel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her-disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
13 Aug. '30	2.945,3	1.538,1	169,7	190,5	154,3
6 " '30	2.961,2	1.588,5	165,6	205,9	133,6
30 Juli '30	3.005,0	1.590,0	173,2	197,1	130,8
23 " '30	3.024,2	1.595,0	169,8	190,6	150,5
16 " '30	3.030,7	1.609,6	166,5	207,0	168,7
9 " '30	3.018,1	1.634,2	159,6	236,3	148,9
14 Aug. '29	2.938,4	1.629,3	190,4	1.028,0	117,9

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula-tie	Totaal Depo-sito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. ¹⁾	Aigem. Dek-kings-perc. ²⁾
13 Aug. '30	606,3	1.333,0	2.463,8	169,8	77,5	82,0
6 " '30	576,2	1.338,8	2.423,4	169,7	78,7	83,1
30 Juli '30	576,4	1.335,1	2.468,9	169,7	78,9	83,5
23 " '30	576,1	1.356,2	2.484,6	169,9	78,7	83,2
16 " '30	577,1	1.382,3	2.516,3	169,5	77,2	82,0
9 " '30	590,6	1.406,6	2.481,1	169,6	77,6	81,7
14 Aug. '29	154,3	1.815,4	2.376,1	166,1	70,7	74,6

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis-conto's en beleen.	Beleg-gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo-sito's	Waarvan time deposits
6 Aug. '30	51	16.906	6.257	1.752	21.086	7.357
30 Juli '30	35	16.945	6.291	1.818	21.259	7.352
23 " '30	32	16.852	6.243	1.824	21.212	7.400
16 " '30	45	16.906	6.200	1.840	21.317	7.399
9 " '30	67	16.869	6.118	1.790	21.060	7.376
7 Aug. '29	770	17.051	5.541	1.675	20.004	6.712

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 2 September 1930.

De tarwe-markt heeft deze week weder vrijwel voortdurend in gedrukte stemming verkeerdt. De overmatig groote voorraden in de Vereenigde Staten en Canada zijn daarvan nog steeds een der voornaamste oorzaken. Daarbij komt dat de ruime opbrengst van de wintertarwe in de Vereenigde Staten, terwijl ook de oogst der zomer-tarwe daar meevalt en in Canada waarschijnlijk hetzelfde het geval zal zijn. De opbrengst der Prairie-Provincies wordt weliswaar niet meer geraamd op 400 millioen bushels, zooals eenigen tijd geleden het geval is geweest, maar de totale Canadeesche tarwe-opbrengst zal die van het vorige jaar toch wel met weinig minder dan 100 millioen bushels overtreffen. De aanvoeren van nieuwe wintertarwe in de Vereenigde Staten waren in de afgelopen week kleiner dan tevoren, doch dat zal wel meer het gevolg zijn van gebrek aan opslagruimte dan van verminderd aanbod. Op het Zuidelijk halfrond blijven de oogstvooruitzichten, zeer gunstig. In Argentinië zijn de weersomstandigheden uitstekend voor de ontwikkeling der nieuwe tarwe en Australië blijft nog steeds berichten, dat men daar een record-oogst verwacht. Overdeelde vreugde stellen velen in Australië zich daarvan echter niet voor, nu het er op de tarwe-markt voorloopig niet uitziet naar prijsverhooging. Zelfs zijn onder den invloed der reeds genoemde oorzaken, de tarwe-prijzen deze week weder verder gedaald en daartoe hebben ook groote verschepingen uit Rusland meegewerkt. Het is natuurlijk niet te zeggen, of deze zich op het tegenwoordige peil kunnen handhaven, doch wel bestaat vrijwel algemeen de overtuiging, dat Rusland ook verder veel tarwe zal hebben te exporteeren. Ook het veel betere weder, dat den laatsten tijd in Westelijk en Noord-Westelijk Europa heerscht, heeft de flauwe marktstemming in de hand gewerkt, omdat ten gevolge van de betere weersomstandigheden de oogst-resultaten in West-Europa nog vrij wat beter kunnen worden dan men zich onlangs tijdens den voortdurenden regen voorstelde. In Duitschland is het aanbod van nieuwe tarwe zelfs te groot voor de behoefte en reeds wordt beweerd, dat het percentage inlandsche tarwe, dat de Deutsche molens moeten gebruiken, verhoogd zal worden van 40 op 80 pCt. Zoo gaat men in Duitschland dus blijkbaar onvervaard voort op den weg tot beschermt van den graauverbouwer, welke in het afgelopen seizoen, zoowel in Duitschland als daarbuiten, reeds zooveel verwarring heeft gesticht, zonder echter bij de graauproducenten veel tevredenheid teweeg te brengen. De wereld-verschepingen van tarwe zijn deze week weder groot geweest, al bleven ze bij die van de vorige week wat ten achter. Speciaal uit Noord-Amerika is echter weder veel tarwe afgeladen en de naar Europa onderweg zijnde hoeveelheid heeft weder een aanmerkelijke vermeerdering ondergaan. Ook deze omstandigheid heeft er toe bijgedragen, dat de invoerlanden over het algemeen niet veel ondernemingslust toonden, al wordt tegenwoordig in Frankrijk wel wat meer buitenlandsche tarwe gekocht, en al is ook in Italië de vraag daarvoor toegenomen. De Fransche oogst wordt trouwens wegens het betere weder nu weer wat hooger geraamd dan eenigen tijd geleden en nadat onlangs sprake was van een oogst van 23 millioen quarters variëeren nu de taxaties tusschen 29 en 35 millioen, terwijl in het vorige jaar de opbrengst 46 millioen quarters bedragen heeft. De flauwe stemming aan de tarwe-markt heeft tenslotte ten gevolge gehad, dat te Chicago de prijzen weder zijn aangeland op het laagste punt, dat in dit seizoen een enkelen keer bereikt was, terwijl te Winnipeg de prijs zelfs lager kwam dan tot nog toe was voorgekomen. Voortdurend spreekt men er in de Vereenigde Staten over, dat veel tarwe als veevoeder zal worden gebruikt, nu de mais-oogst zoo klein zal zijn, doch tot nog toe ondervindt men daarvan geen merkbaaren steun. Dat men zich in Canada niet

veel illusies maakt omtrent den tarwe-prijs van dit jaar blijkt wel uit het feit, dat de pool besloten heeft de voorloopige betaling voor de tarwe, die aan haar wordt afgeleverd, niet hooger te doen zijn dan 60 dollarcenten per bushel, terwijl die in het vorige jaar 1 dollar bedragen heeft. In Argentinië, dat dit jaar slechts zoo weinig tarwe te exporteeren heeft, is de prijsdaling niet van zoo grooten omvang geweest als in Noord-Amerika en de prijzen, welke daar aan de termijn-markten de laatste dagen worden genoteerd, zijn nog vrij wat hooger dan wel eens in dit seizoen is voorgekomen. Prijsdaling heeft deze week echter ook daar plaats gevonden. Op 1 September was die zelfs aanzienlijk, terwijl ook de pesoskoers een aanmerkelijke daling onderging. Het slot was aan de Argentijnsche termijn-markten voor October 25 a 40 centavos per 100 KG. lager dan op 25 Augustus. Chicago en Winnipeg waren op 30 Augustus en 1 September gesloten, doch op den 29sten bedroeg sedert 25 Augustus de prijsdaling daar reeds $2\frac{1}{2}$ a $3\frac{1}{2}$ dollarcent per 60 lbs.

Rogge staat in Noord-Amerika nog zeer veel te hoog om export naar Europa mogelijk te maken, want wegens de zeer slechte vooruitzichten voor den mais-oogst der Vereenigde Staten zal rogge daar waarschijnlijk wel in aanzienlijke mate als veevoeder worden gebruikt. In Duitschland is de rogge-markt deze week vast geweest met stijgende prijzen, als gevolg van den van de regering uitgaanden steun. Het aanbod van nieuwe rogge wordt geregeld opgenomen, maar exportzaken vinden weinig plaats. In Scandinavië zijn wegens de betere weersomstandigheden de vooruitzichten verbeterd en in Nederland is al evenmin veel vraag voor rogge, welke gemakkelijk kan worden bevredigd uit arriveerende partijen Duitse rogge en uit de aanwezige voorraden Russische rogge. Rusland schijnt in rogge een goeden oogst te hebben en dit jaar in staat te zijn aanzienlijke hoeveelheden van deze graansoort te exporteeren.

Ook mais is deze week niet vast geweest. De verschepingen van Argentinië waren weder van flinken omvang, terwijl vooral uit Zuid-Afrika veel mais verscheept werd. Bij de zeer lage gerstprijzen wordt in de verschillende Europeesche invoerlanden tegenwoordig veel meer gerst dan anders gebruikt in plaats van mais, hetgeen reeds gedurende geruinen tijd den verkoop van mais belemmert. De omvangrijke hoeveelheid mais, welke naar Europa onderweg is, drukt de markt dan ook in meerdere mate dan anders het geval zou zijn geweest en dat uit Roemenië tegenwoordig slechts zeer kleine hoeveelheden mais verscheept worden, brengt geen merkbaaren steun teweeg. Ook de nog altijd zeer vaste Noord-Amerikaansche mais-markt heeft tot nog toe weinig invloed. In de Vereenigde Staten is sedert de zeer sterke prijsstijging der eerste helft van Augustus wel door regen en koeler weder eenige verbetering ingetreden, doch voor een belangrijk herstel van de te velde staande mais was het in de meeste streken te laat. Ook in de afgelopen week is dientengevolge de mais-prijs aan de termijnmarkt te Chicago weder gestegen, al kwam die dan ook niet weder op het hoogste punt van omstreeks 6 Augustus. Daar echter tot nog toe niet in belangrijke mate mais uit Zuid-Afrika of uit Argentinië naar Noord-Amerika verkocht is, blijft prijsverhooging voor deze soorten nog uit. Aan de Argentijnsche termijn-markten is in het begin dezer week mais vrij wat gedaald, doch daarna trad eenig herstel in, dat zich voor Plata-mais ook in Europa deed gevoelen. Van een vaste stemming kan echter geenszins worden gesproken en de aanvoeren zijn in Europa tot nog toe voldoende om in de niet onbelangrijke vraag te voorzien. Daarbij worden omstreeks de helft dezer maand groote hoeveelheden mais in verschillende Europeesche havens verwacht en vooral de daarheen stoomende Zuid-Afrikaansche mais is moeilijk te plaatsen. Omtrent de oogstvooruitzichten in Roemenië hoort men tegenstrijdige berichten, doch het schijnt, dat een oogst van

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	24/30 Aug. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	24/30 Aug. 1930	Sedert 1 Jan. 1930	Overeenk. tijdvak 1929	1930	1929
Tarwe	47.391	927.930	1.197.286	8.530	44.922	83.446	972.852	1.280.732
Rogge	10.649	298.596	146.355	345	25.945	400	324.541	146.755
Boekweit	219	11.435	15.034	—	1.588	430	13.023	15.464
Mais	32.339	674.929	518.478	3.024	113.451	134.077	788.380	652.555
Gerst	21.164	316.793	297.436	200	22.363	3.137	339.156	300.573
Haver	296	125.547	135.505	—	2.812	2.746	128.359	138.251
Lijnzaad	920	59.388	106.411	4.641	180.150	232.706	239.538	339.117
Lijnkoek	557	101.866	160.858	—	—	250	101.866	161.108
Tarwemeel	3.483	87.030	59.326	2.066	27.872	19.077	114.902	78.403
Andere meelsoorten	649	13.207	12.428	336	1.494	—	14.701	12.428

gemiddelden omvang kan worden verwacht, terwijl nog veel oude maïs in Roemenië aanwezig is. Op 1 September was maïs in Argentinië flauw, terwijl bovendien nog de peso-coers een aanmerkelijke daling onderging, hetgeen de flauwe houding der Europeesche maïs-markt verder in de hand werkte. Per saldo zijn de Argentijnsche termijnmarkten slechts 5 à 10 centavos per 100 KG. gedaald, doch wegens der flauwen peso-coers is in Europa de prijsverlaging voor maïs grooter.

Gerst is gedurende het eerste gedeelte der week steeds flauw geweest met dalende prijzen. Roemeensche gerst bleef de meest verhandelde soort, doch op enkele dagen kwam ook Argentijnsche gerst goedkoop aan de markt, hetgeen toen tot meer zaken in die soort heeft geleid. Zeer groote gerstverscheppingen uit Roemenië en Rusland hebben gedurende enkele dagen de markt gedrukt, doch het verbruik van gerst is in West-Europa tegenwoordig groot, waarbij vermelding verdient, dat ook in Duitschland tegenwoordig in sterkere mate gerst gekocht wordt. Dit neemt echter niet weg, dat gedurende het eerste gedeelte der week Duitse verkoopters steeds lager dan de Donau als verkoopters van Donau-gerst optraden. Eerst gedurende de allerlaatste dagen is daarin een verandering ingetreden wegens het gerucht, dat het Duitse invoerrecht op gerst zal worden verlaagd. Zeker zal het voor de gerstmarkt van groote betekenis zijn, als dit gerucht juist is, want juist door den tegenwoordig zoo kleinen Duitschen gerstinvoer blijven de gerstprijzen zich voortdurend op zulk een laag niveau bewegen. Eenige verbetering der prijzen was van het bedoelde gerucht reeds het gevolg, doch van betekenis is de prijsstijging niet geworden.

Haver is deze week, ondanks den zeer kleinen Duitschen oogst en de slechte kwaliteit der haver in verschillende landen van West-Europa, steeds flauw geweest en voor Plata-haver ondergingen de prijzen geleidelijk een aanmerkelijke verlaging. De omvang der zaken was zoowel naar Engeland als naar het vasteland gering. Eennige verbetering viel echter aan het einde der week in de stemming voor haver te bespeuren.

SUIKER.

De afgelopen week liet voor den Suikerhandel een wat opgewekter beeld zien.

De Amerikaanse markt was vast in verband met het bericht, dat Cuba zijn uitvoer naar de V.S. zoude beperken resp. regelen. In Ruwsuiker ging echter weinig om, wel is waar tot betere prijzen.

Op de termijnmarkt te New-York liepen de noteeringen tusschen 6 à 10 punten op en sloten als volgt: Sept. 1.15; Oct. 1.19; Dec. 1.22; Jan. 1.26 en Mrt. 1.30, terwijl de laatste noteering voor Spot Centr. 3.22 was.

De ontvangsten in de Atlantische havens der V.S. bedroegen deze week 46.000 tons, de versmeltingen 45.000 tons tegen 60.384 tons verleden jaar en de voorraden 314.000 tons tegen 606.293 tons.

De laatste Cuba-statistiek luidt als volgt:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Cuba Productie	4.671.260	5.156.315	4.037.833
Consumptie	78.624	98.315	127.833
Weekontv. afscheephavens ..	36.579	31.828	43.051
Totaal sedert 1/1	3.281.593	4.375.394	3.278.986
Weekexport	69.374	108.021	76.187
Totale export sedert 1/1 ..	2.121.908	3.583.071	2.414.563
Voorraad afscheephavens ..	1.292.801	793.052	865.469
Voorraad binnenland	1.477.927	682.606	631.014

De eerste voorloopige raming van Dr. Mikusch van de bietsuikerogsten in Europa luidt:

	1930/31	1929/30
	Tons	Tons
Duitschland	2.150.000	1.980.000
Tsjecho-Slowakije	1.080.000	1.035.000
Frankrijk	950.000	915.000
België	275.000	252.000
Nederland	280.000	265.000
Polen	700.000	917.000
Italië	430.000	435.000
Spanje	280.000	248.000
U.K.	450.000	307.000
Overige Landen	989.000	945.000
Totaal	7.584.000	7.299.000
Rusland	2.200.000	921.000

In Engeland was de markt prijshoudend, doch er ging weinig om.

De noteeringen op de Londensche termijnmarkt bleven van het begin tot het einde der week zoo goed als onveranderd.

De Zichtbare Voorraden bedroegen volgens Czarnikow:

	1930	1929	1928
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1/8	470.000	414.000	338.000
Tsjecho-Slowakije 1/8	191.000	155.000	196.000

STATISTISCH OVERZICHT

Jaargemidd.	TARWE Hard Winter No. 2 loco Rotterdam/ Amsterdam per 100 K.G.		ROGGE American No. 2 ¹⁾ loco Rotterdam per 100 K.G.		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST Amer. No. 2 ²⁾ loco Rotterdam per 2000 K.G.		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Cont. Crude 33 t/m 33.9 ^o Bé s.g. per barrel		IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlebrough per Eng. ton		KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	
	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	fl.	%	\$	%	Sh.	%	£	%
1925	17.20	100.0	13.07 ⁵	100.0	231.50	100.0	236.00	100.0	462.50	100.0	10.80	100.0	1.68	100.0	73/-	100.0	62.1/6	100.0
1926	15.90	92.4	11.75	89.9	174.25	75.3	196.75	83.4	360.50	77.9	17.90	165.7	1.89	112.5	86/6	118.5	58.1/-	93.5
1927	14.75	85.8	12.47 ⁵	95.4	176.00	76.0	237.00	100.4	362.50	78.4	11.25	104.2	1.30	77.4	73/-	100.0	55.14/-	89.7
1928	13.47 ⁵	78.3	13.15	100.6	226.00	97.7	228.50	96.8	363.00	78.5	10.10	93.5	1.20	71.4	66/-	90.4	63.16/-	102.8
1929	12.25	71.2	10.87 ⁵	83.2	204.00	88.1	179.75	76.2	419.25	90.6	11.40	105.6	1.23	73.2	70/6	96.6	75.14/-	121.9
Januari 1928	13.50	78.5	12.70	97.1	207.50	89.6	247.75	105.0	351.00	78.0	10.30	95.4	1.22	72.6	65/-	89.0	62.-/-	99.9
Februari	13.80	80.2	12.87 ⁵	98.5	226.50	97.8	243.75	103.3	361.00	78.0	10.00	92.6	1.21	72.0	65/-	89.0	61.12/-	99.2
Maart	14.60	84.9	14.00	107.1	240.75	104.0	255.75	108.4	350.75	75.8	9.95	92.1	1.19	70.8	65/6	89.7	61.3/6	98.6
April	15.30	88.9	14.97 ⁵	114.5	239.50	103.5	261.00	110.6	358.25	77.5	10.05	93.1	1.19	70.8	66/-	90.4	61.14/6	99.4
Mei	15.30	88.9	15.47 ⁵	118.4	238.50	103.0	260.75	110.5	372.00	80.4	10.60	98.1	1.19	70.8	66/-	90.4	62.15/-	101.1
Juni	14.37 ⁵	83.6	14.27 ⁵	109.2	234.00	101.0	252.50	107.0	365.25	79.0	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	63.17/-	102.9
Juli	14.25	82.8	13.07 ⁵	100.0	246.75	106.6	241.00	102.1	359.75	77.8	10.10	93.5	1.19	70.8	66/-	90.4	62.18/-	101.3
Augustus	12.00	69.8	12.62 ⁵	96.6	214.75	92.8	226.75	96.1	350.75	75.8	10.05	93.1	1.21	72.0	66/-	90.4	62.10/6	100.7
September	11.65	67.7	11.57 ⁵	88.5	198.75	85.9	198.25	84.0	350.75	75.8	10.00	92.6	1.21	72.0	66/-	90.4	63.8/-	102.1
October	12.27 ⁵	71.4	12.27	93.8	218.50	94.4	189.50	80.3	366.00	79.1	9.95	92.1	1.19	70.8	66/-	90.4	65.12/-	105.7
November	12.32 ⁵	71.7	12.07 ⁵	92.4	227.25	98.2	185.50	78.6	386.25	83.5	10.20	94.4	1.18	70.2	66/-	90.4	67.18/-	109.4
December	12.30	71.5	11.90	91.0	220.25	95.1	180.50	76.5	373.75	80.8	10.10	93.5	1.18	70.2	66/-	90.4	70.3/-	113.0
Januari 1929	12.35	71.8	12.20	93.3	231.50	100.0	194.25	82.3	365.00	78.9	10.10	93.5	1.16	69.0	66/-	90.4	75.10/6	121.7
Februari	12.72 ⁵	74.0	12.65	96.7	236.00	101.9	194.75	82.5	357.25	77.2	12.90	119.4	1.11	66.1	66/6	91.1	78.-/6	125.7
Maart	12.65	73.5	12.62 ⁵	96.6	233.00	100.6	191.75	81.3	359.00	77.6	12.00	111.1	1.11	66.1	67/-	91.8	89.8/-	144.0
April	12.12 ⁵	70.5	11.62 ⁵	88.9	218.00	94.1	185.25	78.5	373.25	80.7	11.05	102.3	1.11	66.1	68/-	93.2	82.17/6	133.5
Mei	11.12 ⁵	64.1	10.57 ⁵	80.9	198.25	85.6	177.50	75.2	363.50	78.6	11.15	103.3	1.16	69.0	69/6	95.2	75.4/6	121.2
Juni	10.87 ⁵	63.2	10.20	78.0	193.50	83.6	171.25	72.6	355.25	76.8	11.25	104.2	1.30	77.4	71/-	97.3	74.11/-	120.1
Juli	12.80	74.3	11.20	85.6	218.50	94.4	191.25	81.0	415.50	89.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.12/6	117.0
Augustus	13.12 ⁵	76.3	10.75	82.2	202.50	87.5	182.75	77.4	452.50	97.8	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	73.17/-	119.0
September	12.62 ⁵	73.4	10.20	78.0	191.00	82.5	172.00	72.9	506.75	109.6	11.40	105.6	1.30	77.4	72/6	99.3	74.19/-	120.7
October	12.10	70.4	9.87 ⁵	75.6	185.00	79.9	168.00	71.2	516.50	111.7	11.25	104.2	1.30	77.4	72/6	99.3	72.18/-	117.3
November	11.77 ⁵	68.5	9.20	70.4	174.00	75.2	164.75	69.8	483.25	104.5	11.35	105.1	1.30	77.4	72/6	99.3	70.5/-	113.2
December	12.62 ⁵	73.4	9.35	71.5	166.00	71.7	163.75	69.4	482.00	104.4	11.75	108.8	1.30	77.4	72/6	99.3	68.6/6	110.1
Januari 1930	12.67 ⁵	73.7	9.35	71.5	149.25	64.5	151.25	64.1	433.75	93.8	11.75	108.8	1.21	72.0	72/6	99.3	71.9/6	115.1
Februari	11.72 ⁵	68.2	8.17 ⁵	62.5	139.00	60.0	135.75	57.5	398.50	86.2	11.75	108.8	1.11	66.1	72/6	99.3	71.12/6	115.4
Maart	10.90	63.4	7.15	54.7	143.50	62.0	125.00	53.0	390.00	84.3	11.55	106.9	1.11	66.1	70/-	95.9	68.9/6	111.1
April	11.17 ⁵	65.0	7.62 ⁵	54.3	180.25	77.8	129.75	55.0	431.00	93.2	11.35	105.1	1.16 ⁵	69.3	67/6	92.5	61.3/-	98.5
Mei	10.45	60.8	6.55	50.1	148.50	64.1	114.50	48.5	405.00	87.6	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	53.9/-	86.1
Juni	10.05	58.4	5.17 ⁵	39.6	145.50	62.9	103.75	44.0	385.50	83.4	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	50.1/6	80.7
Juli	9.55	55.5	5.82 ⁵	44.6	157.75	68.1	108.00	45.8	345.75	74.8	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	67/6	92.5	48.2/-	77.5
Augustus	9.45	54.9	6.30	48.2	146.00	63.1	116.25	49.3	365.00	78.9	11.35	105.1	1.18 ⁵	70.5	65/-	89.0	47.15/-	76.9
1 September	9.-	52.3	5.75	44.0	139.00	60.0	114.00	48.3	332.00	71.8	11.35	105.1	-	-	63/6	87.1	47.15/-	76.9

¹⁾ Men zie voor de toelichting op dezen staat de nummers van 8 en 15 Augustus 1928 (No. 658 en 659) pag. 689/90 en 709. ²⁾ = Western vóór de invoering van

Frankrijk 1/8	303.000	242.000	159.000
Nederland 1/7	175.000	186.000	92.000
België 1/7	109.000	123.000	101.000
Polen 1/8	196.000	123.000	80.000
U.K. Geimp. suiker 1/8	172.000	115.000	233.000
Binnenl. suiker 1/8	5.000	11.000	13.000
Europa	1.621.000	1.369.000	1.212.000
V.S. alle havens 28/6	666.000	912.000	683.000
Cubaansche havens 28/6	1.632.000	1.299.000	1.159.000
Cuba Binnenland 28/6	1.714.000	1.000.000	950.000
Totaal	5.633.000	4.580.000	4.004.000

Op Java verkochten de producenten nog verder 12.000 tons Superieur en 11.000 tons No. 16 en hooger tot de oude limite.

Na den verleden week gerapporteerden eersten verkoop van Cuba-suiker naar China volgden nieuwe verkoopen van eenige ladingen op ongeveer dezelfde prijsbasis, dus ver beneden den Javaprijs.

Hier te lande was het aanbod tengevolge van de vaste stemming in Amerika zeer gering. Algemeene kooplust was er echter geenszins, waardoor dan ook maar weinig omging. De noteeringen op de Amsterdamsche termijnmarkt ondergingen zoo goed als geen schommelingen. Het slot kwam met de volgende noteeringen: Augustus f 8½; Dec. f 8½; Mrt. f 8½ en Mei f 9.—, alles geboden, met verkoopers tot f ¼ hooger. De omzet bedroeg 2100 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 27 Augustus 1930.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn gedurende de laatste dagen van de vorige week weer vaster geworden. Dit kan gedeeltelijk het gevolg zijn van de berichten over den groeienden oogst, die ondanks het bemoedigend nieuws uit sommige districten over het algemeen niet gunstig luiden. Ook worden prijzen gewoonlijk vaster op den dag vóór de „Oldham Wakes”, doch de voornaamste oorzaak van de vastheid van katoen moet voornamelijk gezocht worden in de betere berichten uit de spincetra en ook in de vermeerdering van de hoeveelheid zaken, die afgesloten zijn.

Egyptische katoen is niet zoo vast als Amerikaansche, doch de verlaging is slechts gering. Er wordt heel wat verkocht, doch andere, invloeden hebben een daling tegengewerkt.

De garemarkt is ongetwijfeld meer optimistisch gestemd.

Het kan zijn, dat verbruikers van ruwe katoen tot de conclusie zijn gekomen, dat de tijd is aangebroken om hun voorraden aan te vullen, daar na een lange periode van slechte zaken de meeste markten vrijwel van voorraden verstoken en prijzen van garens ongetwijfeld goedkoop zijn. Er worden goede zaken gerapporteerd, speciaal in de lagere en medium Amerikaansche nummers en er zijn enkele flinke contracten afgesloten. De verkoop van Egyptische garens is geringer geweest. Er is een verdere poging gedaan om spinners van Egyptische katoen in een schema voor gemeenschappelijke samenwerking en belangenbehartiging op te nemen, doch tot nu toe is het onmogelijk geweest om het voorstel tot uitvoering te brengen.

In de doekmarkt is weinig belangstelling te rapporteeren. Er komt een bescheiden vraag door, gedeeltelijk van Indië, vanwaar eenige vraag bestaat van Karachi en Madras naar licht gebleekte goederen. Hongkong is nog in de markt, doch voor kleinere hoeveelheden, daar de grootere seizoensinkoopen waarschijnlijk afgesloten zijn. Van de andere markten komt weinig door. Prijzen zijn vrij vast, hoewel met vaste biedingen nog wel wat te doen is.

Liverpoolnoteeringen Oost. koersen 19 Aug. 26 Aug.
20 Aug. 27 Aug. T.T. op Br.-Indië 1/5½ 1/5½
F.G.F. Sakellaridis 10,85 10,40 T.T. op Hongkong 1/3¼ 1/3¼
G.F. No. 1 Oomra 3,05 3,15 T.T. op Shanghai 1/7¼ 1/6¾

KOFFIE.

Het artikel bleef ook in de afgelopen week kalm gestemd. Het belangrijkste, dat zich sedert het vorig overzicht heeft voorgedaan, was het feit, dat de daling van den wisselkoers in Brazilië tot staan kwam. Aanvankelijk liep hij nog verder terug, doch spoedig herstelde hij zich op nog een fractie boven den stand van een week tevoren. Waaraan deze verandering is toe te schrijven en of zij van blijvenden aard zal zijn, is natuurlijk hier nog niet bekend, doch in elk geval miste zij haar uitwerking op de houding der Braziliaansche afscheperen niet. De kost- en vrachtaanbiedingen van Santos, die in de eerste helft der week nog verder daalden, herstelden zich bijna geheel, terwijl de offertes van Rio zelfs 1/3 à 2/- per cwt. opliepen.

Onzeker blijft echter de toestand nog in hooge mate. Volgens particuliere berichten zou worden verwacht, dat de Staat Minas Geraes zich op de in deze maand te houden bijeenkomst van vertegenwoordigers der koffie-producerende Staten van Brazilië voor verdere medewerking aan de kunstmatige oplossing van de koffie-crisis zal terugtrekken en het is duidelijk, dat dit de pogingen van het Verde-

(VAN GROOTHANDELSPRIJZEN)

TIN locoprijzen Londen per Eng. ton	KATOEN for Middling locoprijzen New York per lb.	WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.	WOL gekamde Australische, Crossbred Colonial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.	RUBBER*) Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal- suiker loco R'dam/A'dam. per 100 K.G.	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per ½ K.G.	THEE Afl. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Suma- trathee p. ½ K.G.	Indexcijfer v/h. Centr. B. v. d. Stat., herleid van 1913 = 100 tot 1925 = 100	Indexcijfer van Thee Economist, herleid 1927 = 100 tot 1925 = 100
£	cts.	pence	pence	Sh.	fl.	cts.	cts.		
261.17/-	23.25	100,0	55,00	100,0	2/11,625	100,0	84,5	100,0	100,0
290.17/6	17.55	75,5	47,25	85,9	2/-	67,4	90,2	94,25	111,5
290.4/-	110,8	17,50	75,3	48,50	88,2	26,50	89,8	1/6,375	51,6
227.5/-	86,8	20,00	86,0	51,50	93,6	30,50	103,4	-10,75	30,2
203.15/6	77,8	19,15	82,4	39,—	70,9	25,25	85,6	-10,25	28,8
255.1/-	97,4	19,25	82,8	53,00	96,4	29,75	100,8	1/7,25	54,0
233.10/6	89,2	18,35	78,9	54,75	99,5	31,75	107,6	1/3,75	44,2
233.17/6	89,3	19,35	83,2	55,00	100,0	33,25	112,5	1/0,75	35,8
234.6/-	89,5	20,65	88,8	54,50	99,1	33,00	111,9	-9,375	26,3
230.19/-	88,1	21,55	92,7	54,25	98,6	32,25	109,3	-9	25,3
218.8/6	83,4	21,35	91,8	55,50	100,9	31,75	107,6	-9,25	26,0
211.19/-	80,9	21,75	93,5	53,00	96,4	31,25	105,9	-9,25	26,0
211.18/-	80,9	19,30	83,0	51,75	94,1	30,00	101,7	-9,25	26,0
214.7/6	81,9	18,55	79,8	47,00	85,5	29,00	98,3	-8,5	23,9
221.19/-	84,8	19,45	83,7	46,25	84,1	27,25	92,4	-8,8	24,7
232.10/6	88,8	19,90	85,6	47,25	85,9	27,50	93,2	-8,625	24,2
228.8/-	87,2	20,45	88,0	46,25	84,1	28,00	94,9	-8,5	23,9
222.7/6	84,9	20,20	86,9	46,75	85,0	28,75	97,3	-9,875	27,9
222.11/-	85,0	20,10	86,5	44,25	80,5	27,75	94,1	1/-	33,7
221.0/6	84,4	21,25	91,4	44,00	80,0	27,50	93,2	1/0,125	34,0
207.5/6	79,2	20,45	88,0	43,25	78,6	27,25	92,4	-10,5	29,5
197.5/6	75,3	19,40	83,4	41,50	75,5	26,25	89,0	-10,875	30,5
200.5/-	76,5	18,75	80,6	40,00	72,7	25,75	87,3	-10,625	29,8
209.5/6	79,9	18,65	80,2	38,75	70,5	24,75	83,9	-11	30,9
210.11/-	80,4	18,60	80,0	37,00	67,3	24,00	81,4	-10,5	29,5
205.5/6	78,4	18,90	81,3	34,25	62,3	23,75	80,5	-10,125	28,4
188.9/6	72,0	18,45	79,4	32,50	59,1	22,50	76,3	-9,625	27,0
182.-/6	69,5	17,50	75,3	34,25	62,3	23,00	78,0	-8,125	22,8
178.18/6	68,3	17,25	74,2	31,25	56,8	21,25	72,0	-8	22,5
174.13/-	66,7	17,15	73,8	29,50	53,6	19,25	65,3	-7,375	20,7
174.4/-	66,5	15,45	66,4	28,50	51,8	17,75	60,2	-8	22,5
165.18/-	63,4	15,20	65,4	26,25	47,7	16,50	55,9	-7,625	21,4
161.17/6	61,8	16,45	70,8	27,25	49,5	17,25	58,5	-7,375	20,7
145.-/1	55,4	16,50	71,0	28,75	52,3	18,00	61,0	-6,875	19,3
136.4/6	52,0	14,50	62,4	27,75	50,5	17,50	59,3	-6,125	17,2
134.17/6	51,5	13,10	56,3	27,00	49,1	16,75	56,8	-5,625	15,8
135.5/6	51,7	11,95	51,4	27,25	49,5	16,50	55,9	-4,875	13,8
133.15/-	51,1							-4,75	13,3

e huidige officieele noteeringswijze (Jan. 1928); vanaf 16 Dec. 1929 74½ K.G. Hongaarsche; vanaf 26 Mei 1930 Z.-Russische. *) = Malting vóór de invoering van de huidige offic. not. wijze (Jan. 1928). *) Jaar- en maandgem. afger. op ¼ pence.

digings-Comité om de koffieprijsen ook in de toekomst nog zooveel mogelijk te steunen zeer zou bemoeilijken.

Verder doken geruchten op betreffende onderhandelingen tusschen het Braziliaansche Gouvernement en een buitenlandsch bankiers-consortium voor een nieuwe leening van f 30 miljoen tegenover afstand van de federale spoorwegen. De bedoeling zou zijn om de opbrengst dier leening eventueel aan te wenden tot stabilisatie van den wisselkoers en waarschijnlijk ook gedeeltelijk tot pogingen ter verdere verdediging van de koffieprijsen, al blijft het ook zeer de vraag of Brazilië zich op deze wijze door opoffering van een zijner belangrijkste bronnen van inkomsten, nog niet verder in het moeras zou werken.

Hoewel de temperatuur na eenigen regenval in verschillende Braziliaansche Staten in de laatste dagen niet onbelangrijk gevallen is, was van vorst nergens sprake. Bovendien vermindert in deze maand de kans op vorst hoe langer zoo meer.

Aan de loco-markt alhier bleef de afzet beperkt en de officieele noteeringen bleven onveranderd 35 ct. voor Superior Santos en 28 ct. voor Robusta.

Aan de Rotterdamse termijnmarkt zakten de noteeringen $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$ ct. in om daarna $\frac{1}{2}$ a $\frac{3}{4}$ ct. te stijgen. Dinsdag 2 dezer des voormiddags waren zij als volgt: September 21 $\frac{1}{2}$ %, December 19%, Maart 18%, Mei 18 $\frac{1}{2}$ %, September 18%.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 45/6 a 47/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 47/6 a 49/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verscheping, bedragen 30/3 a 31/3.

Nederlandsch-Indië was ook ditmaal met de verschillende Robusta soorten wederom gemakkelijker. De ongewasschen soorten zakten nog $\frac{1}{4}$ a $\frac{1}{2}$ ct. in en gewasschen Robusta f.a.q. 1 ct. Op het oogenblik zijn de prijzen in de eerste hand als volgt:

Palembang Robusta, September verscheping, 15 $\frac{1}{2}$ ct.; Benkoelen Robusta, September verscheping 16 $\frac{1}{2}$ ct.; Mandeheling Robusta, September verscheping, 17 $\frac{1}{2}$ ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, September verscheping, 24 $\frac{1}{2}$ ct., alles per $\frac{1}{2}$ K.G., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
29 Aug.	\$ 5,45	\$ 5,55	\$ 5,50	\$ 5,53
25 "	" 5,55	" 5,45	" 5,44	" 5,40
18 "	" 6,29	" 5,91	" 5,70	" 5,73
11 "	" 6,61	" 5,98	" 5,81	" 5,75

Rotterdam, 2 September 1930.

(Mededeeling van de Vereeniging voor den Goederenhandel te Rotterdam.)

Noteeringen en voorraden in Brazilië.

Data	te Rio		te Santos		Wisselkoers te Rio op Londen
	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 7)	Voorraad (In Balen)	Prijs (No. 4)	
1 Sept. 1930	261.000	12.250	1.116.000	21.000	4400/512 P.
25 Aug. 1930	277.000	12.250	1.141.000	21.000	4876/512 "
18 " 1930	313.000	12.250	1.179.000	21.000	4480/512 "
1 Sept. 1929	276.000	25.200	887.000	33.500	5486/512 "

1) In Reis.

Ontvangsten uit het binnenland van Brazilië in Balen.

Data	te Rio		te Santos	
	Afgelooopen week	Sedert 1 Juli	Afgelooopen week	Sedert 1 Juli
30 Aug. 1930 ..	68.000	458.000	159.000	1.962.000
30 Aug. 1929 ..	73.000	497.000	158.000	1.300.000

THEE.

De eerste veiling na de vakantie te Amsterdam had den 28sten dezer plaats met een aanbod van directen aanvoer van ca. 20.000 kisten Java en Sumatra thee.

In het veilinglokaal heerschte een kalme stemming, maar toch werden de meeste partijen vrij vlot verkocht.

De G.P.'s trokken de meeste belangstelling. Over het geheel genomen waren de prijzen, hoewel eenigszins onregelmatig, per saldo grootendeels onveranderd en de totale middenprijs bedroeg dan ook 55 $\frac{1}{4}$ cts. tegen 53 $\frac{1}{4}$ cts. in de vorige veiling.

Het aanbod in de volgende veiling op 11 September a.s. zal slechts ca. 12.000 kisten bedragen en naar mag worden verwacht, zullen de aanvoeren in de naaste toekomst niet

groot zijn. Wel schijnen de voorraden goedkope thee in de tweede hand niet onbelangrijk te zijn, maar toch zal de naaste toekomst antwoord geven op de vraag of de politiek van mondjesmaat bijkopen nog lang zal kunnen worden volgehouden.

Amsterdam, 30 Augustus 1930.

VRACHTENMARKT.

Graan van Noord-Amerika. Gedurende de afgelopen week was de vraag naar scheepsruimte teleurstellend, de vrachten konden zich dan ook ternauwernood op hetzelfde peil handhaven.

Van *Montreal* werd een prompte boot bevracht naar Dunston tegen 2/- per qtr. en een boot per midden September naar bepaalde havens Vereen. Koninkrijk tegen 2/-, met de opties 2 havens Bristol kanaal 2/1 $\frac{1}{2}$, Antwerpen en/of Rotterdam \$ 0.09 $\frac{1}{2}$ naar één, \$ 0.10 twee havens en Bordeaux/Hamburg tegen \$ 0.10 $\frac{1}{2}$ naar één en \$ 0.11 twee havens.

De *North Pacific* is levendiger, van Portland of Puget Sound werd voor Aug./Sept. en Sept./Oct. tonnage 23/9 betaald naar U.K./Continent, terwijl voor een 5000-tonner per October 24/- verkregen werd met de optie Vancouver laden.

La Platarivier. De gemakkelijker toon in ons vorig rapport gerapporteerd, bleef aanhouden. Het aantal afsluitingen is vrij gering, slechts een tiental booten werd bevracht. Van de Bovenrivier werd voor handige September-booten 20/- betaald naar U.K./Continent en voor 7000 tons ladingen naar Antwerpen of Rotterdam 17/6. Naar Canada (St. John/Montreal range) werd een boot van 5400 ton 1/20 September gesloten tegen 20/-, basis een loshaven, met de optie van 2/3 havens tegen 1/- meer voor elke extra haven.

Salpeter. De afgelopen week gaf een levendige week te zien, bevrachters waren open voor alle posities. Sinds ons laatste rapport werd ca. 125.000 ton lijnruimte afgesloten, voor het grootste gedeelte „strings” vanaf September/October tot Juni 1931 op basis van 20/6 naar Continentale havens, zooals Duinkerken/Hamburg range en 21/6 naar U.K./Continent; voor September/October alleen werd ruimte geboekt naar Duinkerken/Hamburg tegen de betere vracht van 20/6.

Ook werden verschillende volle ladingen gedaan, o.a. 9000 tons per begin September n/Bordeaux/Hamburg range tegen 20/6 met de optie Noord-Spanje 21/6, Middellandsche Zee 22/6 en Adriatische Zee of Alexandrië 23/6, doch nadien zijn twee 8000 tonners per September/October gesloten op basis van 22/-, met ongeveer dezelfde opties. De hoeveelheid, die in het komende seizoen in Europa noodig zal zijn, is, naar wij vernemen ca. 800.000 ton en hiervan is reeds 400.000 ton ondergebracht.

Suiker van West-Indië. De vraag bleef gering, in het bijzonder naar U.K./Continent, waarheen slechts twee booten werden bevracht, een 5000 tonner van Cuba en een 6000 tonner van San Domingo, beide tegen 14/6 en voor September laden. Van Cuba naar Marseille werd een 7000 tonner per begin September tegen de betrekkelijk lage vracht van 14/- gesloten.

Donau en Zuurte Zee. Van deze beide afdelingen was een goede vraag en vrij veel afsluitingen kwamen tot stand. De vrachten van den Donau bleven vast en meer dan een dozijn afsluitingen kwamen tot stand voor September en September/October laden tegen 14/6 tot 14/9 basis Antwerpen/Hamburg range.

Middellandsche Zee. Slechts een matig aantal afsluitingen kwamen tot stand. Door het vrij groote aanbod van tonnage bij een beperkte vraag blijven de vrachten op een laag peil. De volgende afsluitingen werden gedaan: Bona/Middlesbro 6/1 $\frac{1}{2}$, Algiers/Middlesbro 6/1 $\frac{1}{2}$, Huelva/Rotterdam 4/9, Ghent 5/-, Stettin 8/3, Dundee 8/- en Sevilla/Bordeaux 7/6, terwijl voor fosphaat betaald werd: Tunis/Nantes 5/1 $\frac{1}{2}$, Sfax/Brest en/of Granville 5/3 en Casablanca/Sas van Gent 4/9.

Noord-Spanje. Deze markt blijft flauw; voor de weinige ladingen die positief zijn, worden er dusdanig lage vrachten aangeboden, dat er geen scheepsruimte voor wordt aangeboden. Genoteerd wordt: Bilbao/Middlesbro 5/6, Bilbao/Glasgow 4/9 en Salta Caballo/Rouaan 5/-.

Kolen van U.K. Het aantal afsluitingen is betrekkelijk nog gering. Zuid-Amerikaansche verschepers hebben eenige booten opgenomen tegen de thans geldende lage vrachten, omdat de voorraden nagenoeg uitgeput worden tengevolge van de weinige bevrachtingen gedurende de periode, dat de vrachten hoog waren.

Van Wales werd betaald: Rouaan 3/4 $\frac{1}{2}$, Gibraltar 6/-, Algiers 7/6, Genua 6/6, Piraeus 6/10 $\frac{1}{2}$, Haiffa 7/1 $\frac{1}{2}$, Alexandrië 6/9, Port-Said 6/9, Las Palmas 7/3, Buenos Aires 11/- en Rosario 11/9 en van de Tyne naar Helsingfors 4/3.